

Upravništvo: Ljubljana, Knaflejeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392

Podružnica Maribor: Grajski trg
št. 7. — Telefon 2455.

Podružnica Celje: Kocanova ulica 2.
Telefon št. 190.

Računi pri poš. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 17.749.

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knaflejeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Odmevi in vtisi

Ves svet je še vedno pod vtisom nagle nemške akcije na evropskem severu in z največjim zanimanjem zasleduje, kakšne bodo reakcije zapadnih zaveznikov. Chamberlain je v svoji izjavi, ki jo je podal v terek popoldne v spodnji zbornici, dejal med drugim: »Prepričan sem, da bo ta novi akt nemškega napada izpadel v nemško škodo in pospešil končni poraz Nemčije.« Toda ta izjava je presplošna, da bi mogli po njej sklepati na neposredne odgovore zapadnih velesil. Zabeležiti je treba tudi Chamberlainovo izjavo, da je angleška vlada »takoj po nemškem vpadu dala norveški vladi zagotovilo, da je odločena nuditi Norveški vsako pomoč« in da je odslej »v polni meri združena v vojni z Norveško«. Toda tudi te izjave so še presplošne, da bi mogli po njih sklepati na kakršnekolik akcije. Chamberlain je konkretno povedal samo to, da so »mogočne edinice angleške mornarice že na morju«, da pa ni v javnem interesu, da bi dal kakršnekolik podrobnosti o operacijah, ki so v teku. Tudi o sklepih zavezniškega vrhovnega vojnega sveta niso znane podrobnosti. Preostane torej samo zasledovanje nadaljnjih poročil, ki bodo odkrile tajnosti angleških in francoskih reakcij. Dosedanja poročila o prvem večjem spopadu angleških in nemških pomorskih sil so po nasprotujočih si vesteh iz obeh vojniš tablorov še precej nejasna.

Nemška akcija je tako Dance kakor Norvežani docela presenetila, saj jih je zasačila v popolni obrambni nepripravljenosti. Ali je nemški vdor na Dansko in Norveško v enaki meri presenetil tudi Angleže in Francoze, še ni mogoče presoditi, toda vojaški strokovnjaki, ki se oglašajo v angleških in francoskih listih, svare obe vladi pred vsakim zavlačevanjem represalij, ako sta se zanje odločili. Angleži in francoski vojaški strokovnjaki so namreč mnenja, da je na nemški strani prednost že zaradi začetnega presenečenja. Ako zavezniki odgovor na to presenečenje ne bo nagel, potem se bo Nemčija tudi na teh novih položajih, kakor že poprej v Avstriji, na Češkoslovaškem in končno na Poljskem, primerno utrdila in zavarovala pred presenečenji s sovražnikove strani. Angleška in francoska javnost sta v ostalem pod vtisom uganjanj, kako je bilo mogoče, da je mogla Nemčija izvršiti operacije s svojimi vojnimi ladjami na atlantski norveški obali, kjer bi jih bile vendar morale zaustaviti zavezniške vojne ladje. Z veliko napetostjo se zato zlasti v francoski javnosti pričakujejo podrobnosti o interpelacijski debati, ki je napovedana v senatu.

Razume se samo po sebi, da je nagli razvoj nemških akcij na Danskem in Norveškem zapustil globok vtis zlasti na Švedskem. Poročila iz Stockholma pravijo, da je švedska vlada po dolgem posvetovanju s parlamentom odgovorila na nemško noto glede svojega zadržanja v novem položaju, da hoče Švedska ostati strogo nevtralna, da si pa pridržuje odločitve o obrambnih ukrepih, ki bi jih za vsak primer smatrala za potrebne. Iz Washingtona prihaja vest, da so se tamkaj sestali na skupno posvetovanje diplomatski zastopniki Norveške, Švedske in Finske. O ozadju pogajanj, ki jih po nekaterih vesteh že vodi norveška vlada z nemškimi okupacijskimi oblastmi, krožijo za sedaj še različne verzije. Po nemških vesteh je norveška vlada v Hammaru imenovala posebno tročlansko komisijo, ki ima pooblastila za taka pogajanja; po vesteh iz zavezniškega vira pa to ni res. Položaj bo gotovo v kratkem jasn. Njegovo razčiščenje pa bo seveda tudi v tem pogledu odvisno predvsem od tega, kaj nameravata učinkovitega ukreniti Anglija in Francija za varovanje norveške neodvisnosti.

Zanimiv je odmev novega razvoja na evropskem severu v Ameriki. Tako se v Kanadi zanimajo zlasti za usodo Grenlandije, ki meji na Kanado kot danska posest, ter Islandije, ki je samostojna država v personalni uniji z Dansko. Uradni zastopnik kanadske vlade je izjavil, da bi sleherni poskus Nemčije, da se usidra tu na teh področjih izval takojšnjo reakcijo Kanade, ki je za vsak primer že pripravila svoje letalske sile za takojšnjo zasledbo imenovanih predelov, ako bi jim od Nemčije pretila nevarnost. Poročila iz Washingtona pa pravijo, da so se tam vršili posveti predsednika Roosevelta z njegovim evropskim odposlancom Wellesom in zunanjim ministrom Hullom. Roosevelt je podal novinarjem krajsko izjavo, v kateri je med drugim poudaril, da sili nov razvoj dogodkov v Evropi tudi Zedinjene države »k vedno bolj konkretnemu razmišljanju o vojni«. Čeprav je ta izjava zelo splošna in v ameriški javnosti vendar tomlačilo tako, da so se Zedinjene države spet za nekaj korakov približale nevarnosti neposredne intervencije v evropski oboroženi konflikt.

Hude bitke v norveških vodah

Nemci izjavljajo, da so prizadejali angleški vojni mornarici težke izgube pri svojih operacijah proti norveški obali, Angleži pa trdijo, da so do sedaj potopili 14 nemških vojni in 13 prevoznih ladij

Berlin, 10. apr. br. (DNB) Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes opoldne naslednje vojno poročilo:

Na zapadu nikakih posebnih dogodkov.

Vojaški ukrepi v zaščito danske in norveške nevtralnosti so bili včeraj izvedeni od močnih oddelkov vojske, vojne mornarice in letalstva pod vrhovnim vodstvom in fanterijskega generala Falkenhorsta, od pomorskih vojniš sil pod vodstvom generalnega admirala Saalwächterja in admirala Karlsa ter od številnih oddelkov letalskih sil pod vodstvom generala Geisslerja, ki so najtesneje vzajemno sodelovali.

Motorizirane čete in oklopni oddelki pod vodstvom generala E. R. Kaupischa so zjutraj prešli nemško-dansko mejo in so v naglem pohodu preko Apenradea in Esbjerga po načrtu zasedli Jütlandijo. Posamič je prišlo zaradi slabega prenosa povelj na danske čete do kratkih spopadov, ki pa se takoj prenehali, ko so bili danski poveljniki obveščeni o naredbi danske vlade, da je treba opustiti vsak odpor. Obenem zasedbo Jütlanda so se ob sodelovanju vojne mornarice in letalskih sil nemške čete izkrcale v Malem Beltu pri Middelfartu, v Velikem Beltu pri Korsöru, Nyborgu in v Gjedseru in zasedle otoke. Kodanj je bil že v zgodnjih jutrnjih urah brez boja zavzet.

Letalske sile so bile ves dan na izvidniških poletih nad Dansko ter so štitele pohod nemške vojske.

Pri zasedbi vojaško važnih oporišč na Norveškem se je na raznih krajih norveška oborožena sila spočetka branila, tako predvsem pri Hortenu južno od Osla in pri Kristiansandu. Odpor je bil povsod ob vzglednem sodelovanju vseh delov vojske str. Obalne utrdbe v Oslofjordu so bile v teku dneva v borbi zavzete in deloma razdejane. Med drugimi so Narvik, Trondheim, Bergen, Stavanger, Egersund, Kristiansand, Aarrendal in Oslo trdno v nemških rokah.

Vojna mornarica je svojo nalogo uspešno izpolnila. Njena naloga je bila, da v okviru celotne akcije zavaruje pred britanskimi in francoskimi pomorskimi vojnimi silami, ki so bile v večkratni premoči, transporte in izkrcavanje nemških čet. Izkrcanje nemških čet je na vseh krajih od Osla do Narvika uspelo, kar je treba smatrati v zgodovini pomorske vojne za edinstveno dejanje. Nemške pomorske sile so že pri vdoru v posamezne luke strle sleherni odpor. Pred Oslom so naši ladijski topovi pripravili najtežje obalne baterije do moka. V borbi proti neki bateriji s topovi kalibra po 28 cm je bila križarka »Blücher« hudo poškodovana. Pri nadaljnjem prodiranju je nalletela na minsko zaporo, ki so jo napravili Norvežani, ter zadelna na več min, ki so vse po vrsti eksplodirale. Križarka »Blücher« je bila razdejana.

Križarka »Karlsruhe« e na podoben način premagala močnejši odpor v Kristiansandu. Zavarovala je izkrcanje čet, a dobila je težke poškodbe in se je potopila. Posadki obeh ladij sta bili večinoma rešeni in takoj uporabljeni za operacije na kopnem.

Pomorske operacije so še v teku. Šele, ko bodo zaključene, si bo mogoče v polnem obsegu ustvariti pregled izjub in poškodb, ki jih je nemška mornarica prizadejala angleškim in francoskim pomorskim vojnimi silam.

Angleški načrti o zasedbi važnih norveških oporišč bi se bili morali izvesti že kot nadaljevanje polaganja minskih zapov v norveških teritorialnih vodah, nemške vojne sile pa so prehitelo Angleže za petih 10 ur. V ta namen določene in od nemških izvidniških letal opazene britanske pomorske sile

V Tokiu so se na merodajnem mestu zadovoljili z izjavo, da tudi novi razvoj dogodkov v Evropi ne more spremeniti japonskega stališča o nevmišavanju v evropsko vojno. V Rimu in Moskvi so se zadovoljili z objektivnim registriranjem vseh dogodkov tako po nemških kakor zavezniških virih. Ne zdi se torej, da bi za ti dve velesili nastopil kak nov moment v pogledu njih odločitve o nevojskovanju, odnosno nevtralnosti, ki ostane do nadaljnjega še v veljavi.

V ostalih nevtralnih državah, zlasti manjših, prevladuje zelo trezna in objektivna presoja novega položaja, komentarje listov v teh državah pa označujejo pozivi k notranji edinstvi in slogi k vsestranski obrambni pripravljenosti. Nevtralnost brez puške ob nogi se zdi vsem nevtralnimi državam, ki hočejo res varovati svojo neodvisnost in samostojnost, največja utopija.

ter transportne ladje so bile včeraj v poznih popoldanskih urah napadene od nemškega letalstva in strašno poražene. Skoraj vse sovražne vojne ladje so bile neposredno zadete z najtežjimi bombami. V podrobnem so bile zadete: 4 bojne ladje, od katerih je bila vsaka zadeta od dveh ali treh bomb, 2 bojni križarki, ki sta bili zadeti vsaka z eno bombo, 2 težki križarki, ki sta bili zadeti z dvema odnosno eno bombo, 1 težka križarka, ki je bila zasuta z vnetljivimi bombami, tako, da je nastal na njej velik požar, in dve transportni ladji, od katerih je bila vsaka zadeta z eno bombo.

Lovske letalske formacije so štitele vse operacije. Bile so na stražnih poletih nad zapadnima obalama Danske in Norveške kakor tudi nad notranjim

Nemškim zalivom. Sestreljen je bil neki angleški hidroavion tipa Sunderland.

Nadaljnja zasedba Norveške se razvija naglo in po načrtu.

Nemški letalski napad na angleške ladje

Berlin, 10. apr. (DNB) br. Nemška izvidniška letala so danes opoldne opazila na Severnem morju veliko angleško vojno brodovje, ki je plulo v smeri proti vzhodu. Nemudoma so bila alarmirana najbližja nemška letališča. Uro pozneje so bile že cele eskadre nemških letal na poti nad označeno mesto na Severnem morju. V poznih popoldanskih urah so pričela nemška letala napadati angleško vojno brodovje. Borba do sedmih zvečer še ni bila končana. Nje rezultati še niso znani.

Srditi boji v Kategatu

V Kategatu divja že ves dan silovita bitka z nemško mornarico, ki se umika proti jugu

Stockholm, 10. aprila s. (Ass. Press.) Švedski radio javlja, da je v Skageraku izven švedskih teritorialnih voda v teku velika pomorska bitka. Angleško vojno brodovje je razpršilo skupino nemških ladij ki so vozile vojaške transporte.

Stockholm, 10. aprila s. (Reuter) Švedski radio javlja zvečer, da so angleške vojne ladje potopile zopet neki nemški silose.

Istotako javlja švedski radio, da so Angleži zavzeli Bergen in Trondheim. Ta vest pa v Londonu še ni potrjena.

Stockholm, 10. aprila. br. Kakor je noč ob 21. objavil švedski radio, je prišlo zvečer izven švedskih teritorialnih voda pri Marstrandu na vohodu v Kategat ob švedski obali, 30 km severno od Göteborga, do velike pomorske bitke. Angleške vojne ladje so prodrle skozi Skagerak in napadle večjo skupino nemških trans-

portnih in vojniš ladij. Angleške vojne ladje so odgnale veliko skupino transportnih ladij in dve od njih takoj potopile, ostale pa sedaj preganjajo.

London, 10. aprila. br. Po poročilu angleške admiralitete so Nemci v zadnjih 36 urah v borbah z Norvežani in Angleži izgubili skupno 25 ladij in sicer 2 križarki, ki so jih potopili Norvežani, eno križarko je potopila neka angleška podmornica, 2 križarki sta bili zadeti od letalskih bomb, en rušilec je bil torpediran in potopljen, trije rušilci so bili zadeti od topov in so uničeni, ena podmornica je potopljena. Po zadnjih vesteh sta bili potopljeni še dve nadaljnji vojni ladji, o čemer pa podrobnosti še niso znane. Dalje je Nemčija izgubila 7 transportnih ladij, in eno muničisko ladjo, ki so bile notopljene pri Narviku, 2 transportni ladji, ki sta bili potopljeni pred Göteborgom, ena transportna

aldja je bila torpedirana in se je potopila. Nadalje sta bili potopljeni dve petrolejski ladji.

Tako so Nemci v zadnjih 36 urah izgubili 12 vojniš in 13 tovornih ladij, kar predstavlja za nemško mornarico hud udarec. Angleži so v isti dobi izgubili 2 rušilca, dočim sta bila dva rušilca in 2 križarki več ali manj poškodovani.

London, 10. aprila. br. Ob 21.10 je objavil londonski radio, da so Angleži v Kategatu potopili še dve nemški vojni ladji. S tem se je število izgub nemške mornarice v teku zadnjih 36 ur povečalo na 14 vojniš ladij. (Uradno te vesti še niso potrjene.)

Pariz, 10. apr. br. Stockholmski radio je noč ob 21.30 objavil, da je bilo v veliki bitki v Kategatu doletel od 10 nemških vojniš in transportnih ladij potopljeno že 6 ladij. Bitka traja že od 16. ure. Nemške ladje se umikajo proti jugu in so izven švedskih teritorialnih voda odplule že mimo Göteborga, ki leži 30 km južno od Marstrandu. V bitki sodeluje tudi veliko število letal. O mraku so se letala spopadla z nemškimi letalskimi formacijami. Izid te borbe pa še ni znan.

Stockholm, 10. apr. a. br. Švedski radio poroča, da so Norvežani v bližini Stavangerja potopili neko nemško vojno ladjo. Norveška vojna ladja, ki je dosegla ta uspeh, je bila sama težko poškodovana in se je noč potopila, posadka pa se je rešila.

V Aarendalu je neka nemška transportna ladja danes popoldne izkrcala nemško vojaštvo. Ko pa je zapuščala luko, jo je neka angleška podmornica s torpedom potopila.

Stockholm, 10. aprila s. (Reuter) Vest, da so Angleži zasedli Trondheim in Bergen, javljata dve agenciji na podlagi avtoritativnih švedskih poročil.

Potrjujejo da se vrši med Skagerakom in Kategatom velika pomorska bitka ali serija bitk. Po švedskih poročilih so bile potopljene štiri nemške vojne ladje in dve transportni. Tri vojne ladje je potopila angleška mornarica, četrto pa norveški minonoscec »Olaf Trigrversen«.

Prodiranje Nemcev na Norveškem

Norvežani se srdito branijo — Nemške čete so prodrle preko Hamarja, kjer se je razvila ostra bitka z norveško vojsko

Pariz, 10. apr. j. (Havas). Norveška vlada je vso svojo aktivnost usmerila skladno s potrebami, kakršne narekuje vojni čas. Na zadnjem zasedanju norveškega parlamenta je bilo objavljeno menovanje treh državnih svetnikov, ki bodo eventualno določeni za to, da stopijo v stike z zastopniki rajha. Pred norveške vlade Nyggarsvold je pred parlamentom izjavil, da Norveška vztraja na sedanjih odločitvah, brani svojo neodvisnost. Zahteval je od parlamenta, da prizna zaradi izrednih okoliščin vladi večja polnomočja, ker so napoti velike težave, da bi se moral za vsako večjo odločitev sproti sklicevati parlament. »Nikoli ne bi verjel, da mi bo kdaj danjo doživeti tako težke trenutke, ki so prišli nad ves naš narod. Bodimo odločni in storimo tudi tisto, kar se nam zdi nemogoče, samo da ohranimo Norveški njeno svobodo. Navzlic vsemu upam, da se boče sedanji dogodki slednjim iztekli srečno za našo domovino.«

Za predsednikom vlade je govoril predsednik parlamenta Hambro, ki je med drugim dejal, da parlament izraža vladi svoje zaupanje. Nato je tudi Hambro naglasil, da je Norveška odločena braniti svojo neodvisnost ter svojo integriteto. Prepričan sem, da ima norveški narod moč in voljo, uspešno nadaljevati borbo, s katero bomo ohranili našo državo svobodno za naše potomce.

Vsebinska teh izjav, ki sta jih dala predsednik vlade in predsednik norveškega parlamenta, se potrjuje tudi v posebnih depesih, ki jo je v Londonu objavila agencija »Press Association« in ki pravi, da norveški službeni krogi v Londonu nimaio nobenih potrdil za stvarnost vseh tistih informacij, ki vedo povedati, da je Norveška voljna pogajati se z nemško vlado. Vse vesti o pripravljenosti za pogajanja je treba sprejemati za največje rezervno, ker so ne samo zelo protislovne, ampak je verjetno, da so prav namerano lansirane v svet s povsem prozornim namenom.

Kralj Haakon zahteva umik nemške vojske

Curih, 10. aprila. z. Berlinski dopisnik »Neue Zürcher Zeitung« poroča, da je nemški poslanik v Oslu Brauer skušal najprvo pri norveški vladi intervenirati, naj bi opustila nadaljnji odpor, vlada pa ga sploh ni hotela sprejeti. Zato se je obrnil direktno na kralja in mu več ko eno uro dokazoval, da je za Norveško najbolje, če se podredi nemškemu varstvu. Kralj je vse njegove predloge odklonil in vztrajal pri zahtevi, naj se nemška vojska takoj umakne z norveškega ozemlja. Vlado, ki jo sestavlja Quisling, Nemčija dosele oficijelno

še ni priznala, ker se je nameravala najprvo sporazumeti z legalno norveško vlado. Quisling je norveški narodni socialist. Ima prav tako malo pristašev, da ni imela njegova stranka v parlamentu nit enega poslanca. Dances je izdal proglas, v katerem naglašja, da smatra za svojo dolžnost, braniti interese Norveške in da se je zaradi tega treba sporazumeti z Nemčijo. Njegovo postopanje pa je nalletelo v norveški javnosti na splošen odpor in obsojanje. Quisling je bil leta 1932 kratek čas vojni minister, a je moral zaradi neke afere odstopiti.

Berlin, 10. aprila s. (Ass. Press.) Norveški kralj Haakon je sprejel op'dne v avdiceno nemškega poslanika Razgovor je veljal vprašanju, katero izmed obeh norveških vlad smatra kralj kot legalno.

Kraljeva rodbina v smrtni nevarnosti

Oslo, 10. aprila. br. Nemška letala so snoči bombardirala letališči Halle in Lilleström ter ju popolnoma uničila.

Stockholm, 10. aprila. z. V trenutku, ko so nemška letala napadla norveška letališča Lilleström, so se mudili na letališču norveški kralj, prestolonaslednik in prestolonaslednica. Namesto z letalom so nato odpotovali z avtomobilom.

V Oslu padlo 120 norveških vojakov

Stockholm, 10. aprila z. Nemške čete se poslužujejo vseh sredstev, da bi čimprej dosegle vse strategično važnejše točke. Pri svojem prodiranju se poslužujejo tankov, oklopnih avtomobilov, letal in padal. V Oslu je 2.000 nemških vojakov, ki so zasedli vse važnejše javne urade. V borbah je padlo 120 Norvečanov. Norvežani so se umaknili iz prestolnice šele potem, ko je prispelo 150 nemških bomnikov, ki so začeli streljati s strojnimi in metati zaigalne bombe. Nemci so zagrozili, da bodo razdejali vse mesto, če se norveške čete ne udajo. Da bi rešil mesto pred popolnim razdejanjem, je poveljnik norveških čet odredil umik.

Boji med norveško in nemško vojsko

London, 10. aprila s. (Reuter). Poročila, ki prihajajo iz Norveške predvsem preko Švedske javljajo, da nudijo Norvežani nemški vojski še vedno odpor. Norveška vojska se je umaknila samo izven območja nemških vojniš ladij v fjordih in je zavzela postojanke v grifnatem ozemlju ob koncih fjordov.

Današnja poročila preko Švedske pravijo, da se bijeta v bližini zapadne norveške

obale dve večji bitki med nemško in norveško vojsko. Podrobnosti še niso znane.

Norvežani, ki so zjutraj pribežali preko Švedske meje, poročajo, da je močna nemška vojska na avtobusih in tovornih avtomobilih pričela iz Osla prodirati proti severu. Podpira jo letalstvo. Bače so v teku borbe že pri mestu Elverum, kjer se je še včeraj provizorno mudila norveška vlada. Sedaj javljajo da se je norveška vlada umaknila dalje v notranjost države.

Radio v Oslu, ki je pod nemško kontrolo, je objavil apel na norveške vojske, da naj polže orožje.

Tudi na Norveškem so uvedli Nemci omejitve v prodaji živil in pretroleja, slično, kakor že včeraj na Danskem. Nemško vojaštvo izdaja v plačilo za nakupe papirne obveznice ki jih je norveško prebivalstvo primorano sprejeti kot zakonito plačilno sredstvo. Tečaj za te obveznice je določen tako, da je ena krona enaka marki.

Nemci v Hamaru

Berlin, 10. aprila s. (Ass. Press.) Popoldne javljajo, da je nemška vojska danes zasedla Hamar, kjer se je včeraj mudila norveška vlada.

Stockholm, 10. aprila s. (Ass. Press.) Med nemško in norveško vojsko je v teku bitka 25 milj severno od Osla.

Dolgo pripravljene načrt

Pariz, 10. apr. j. (Havas) Iz verodostojnih norveških virov potrjujejo točnost Chamberlainove izjave, ki jo je podal v svojem zadnjem govoru pred parlamentom, češ da je bila nemška okupacija norveških pristanišč v načrtu že dolgo poprej, preden sta zavezniški državi sklenili položiti mine v norveških teritorialnih vodah. Tudi italijanski tisk piše, da nemško vojaštvo, ki je bilo izkrcano v norveških lukah, ne spada v stalo nemške redne vojske, marveč da je bilo mnogo Nemcev že poprej nastanjenih na Norveškem, kjer so na prvi signal iz svoje domovine obdelki uniformne in posegli po orožju. Edino na ta način si je tudi mogoče razložiti, kako so mogle biti luke Trondheim, Bergen in celo Narvik popolnoma istočasno okupirane.

Pohod na Norveško v angleški luči

London, 10. aprila. AA. (Reuter). Jutranji »Daily Telegraph« objavlja članek svojega pomorskega urednika, ki razprava

Nadaljevanje na 2. strani

Ija s strategičnega stališa včerajšnje do-
godke. Članek pravi med drugim:

Ko sem včeraj obvestil nekoga norveške-
ga višjega častnika o najnovejših dogod-
kih, mi je rekel: Ali ni Nemčija postavila
prezerno na kocko svojo usodo, ker je pre-
važala oboroženo silo skozi Skagerak, ko
pa v pomorskem pogledu ne vlada nad to
morsko ožino? S tem mnenjem se popolno-
ma strinjam. Po mojem mnenju morajo
Nemci izkrcati po pet tisoč ali nekaj več
mož na posameznih strateško važnih toč-
kah na Norveškem. Toda z ozirom na od-
nose sil na morju utegnejo biti vsi ti ljudje
v enem tednu ujeti. Ni je vojske, ki bi mo-
gla z uspehom voditi operacije, če si ne
zagotovi zveze z ozadjem. Ker pa je treba
v tem primeru to zvezo večinoma vzdrže-
vati po morju, pa jo more premočni so-
vražnik v vsakem času prezežati.

Mislím, da teh nekaj besedi predstavlja
nepristranski in točen prikaz položaja, v

katerem se nahajajo nemške sile, ki so se
izkrcale na Norveškem. Za britansko mor-
narico je ni bilo boljše in lepše prilike, da
pokaže, kaj zna in kaj more. Ni treba biti
strokovnjak, pa človek ve, da nemški po-
hod na Norveško ni bil v potrebnem ob-
segu podprt od nemške vojne mornarice.
Čelo v primeru, če bi Nemci zbrali vse po-
morske sile, s katerimi razpolagajo v
svojih vodah, da bi zajamčili preskrbo čet
na Norveškem, bo Velika Britanija v vsa-
kem trenutku zadosti močna, da vse te
nemške ladje uniči.

Na koncu pravi člankar, da je ta najno-
vejši nemški korak, če ga gledamo izključ-
no s strategičnega stališa, prepustil ini-
ciativo drugi strani, in sicer v razmerah,
ki so kar najbolj ugodne za Veliko Bri-
tanijo. Velika Britanija bo mogla sedaj upo-
rabiti številne odlične norveške luke kot
baze za še bolj učinkovito in popolnejšo
blokada Nemčije.

kot izgubljene, bi se torej izgube nemških
križark s tem povečale na 3, kar je tem
važnejše, ker razpolagajo Nemci skupno
samo s 6 križarkami. Dve nadaljnji križar-
ki sta bili poškodovani v letalskih napadih
pred Bergenom.

Berlin, 10. aprila. AA. (DNB). Agenci-
ja Reuter je objavila zjutraj sporočilo
britanske letalskega ministrstva, ki trdi,
da so britanska letala z uspehom izvedla
več napadov na nemške sile v Bergenfjor-
du. Resnica je, da so Angličani poskušali
več letalskih napadov, vendar pa so bombe
pačle v vodo ali na zemljo, ter niso zadele
nobenega vojaškega objekta, niti katero od
enot nemških pomorskih ali kopenskih sil.
Nasprotno je nemško protiletalsko topni-
štvo delovalo tako uspešno, da je zadelo
veliko britanskih letal. Ni verjetno, da bi
se vsa britanska letala mogla vrniti na
svoja oporišča, ker so bila močno poškodo-
vana. Podrobnosti, ki jih Nemčija uradno
objavlja, dokazujejo, da so uspehi britan-
skih letalcev samo plod fantazije.

Norveški poslanik pri Halifaxu

London, 10. apr. br. (Reuter). Zunanji
minister lord Halifax je imel danes dopol-
dne nov daljši razgovor z norveškim po-
slanikom. Norveški poslanstvo v Londonu
še zmerom nima nobene brežične ali brz-
javne zveze z norveško vlado.

Padee Kristiansanda

Oslo, 10. apr. br. O zasedbi Kristiansan-
da po nemški vojski so se izvedle nasled-
nje podrobnosti: Neka nemška križarka je
včeraj ob zori priplula pred Kristiansand.
S trdnjave v bližini mesta so jo Norvežani
takoj pričeli obstreljevati. Po hudi borbi bi
je uspelo prodreti mimo trdnjave v luko,
kjer pa so Nemci pri izkrcavanju svojih
čet znova naleteli na odpor. Borba je tra-
jala več dopoldan in šele v prvih popold-
navskih urah je bil odpor toliko oman,
da je Nemcem uspelo spraviti na kopno
nekaj sto ljudi.

darsko oblast namesto danskega kralja
Kristijana, dokler položaj ne bo razčiščen.
Uradna izjava iz Berlina pravi, da Nem-
čija nima nobenega interesa na Islandu in
Grönlandiji.

Angleški poziv danskim ladjam

Malta, 10. aprila. br. Poveljstvo angleške
vojne mornarice na Sredozemskem morju
je pozvalo vse danske in norveške trgovske
parnike, ki plujejo po Sredozemskem mor-
ju, ali so v lukah v področju Sredozemskega
morja, naj se vse čimprej zatečejo v
angleške in francoske luke v Gibraltarju,
Alžiru, Tunisu, na Malti, v Egiptu, Pale-
stini in Siriji. Večje število ladij je danes
priplulo v Aleksandrijo, Bejrut in Gibrat-
tar.

Danski problemi

London, 10. apr. j. (RSV) Pravni izve-
denci angleškega zunanjega ministrstva
proučujejo trenutno razna vprašanja, ki so
v zvezi z novo nastalim položajem Dan-
ske, z juridičnega vidika. Na prvi mah se
vidi položaj Danske po nemški okupaciji
slični položaju Češkoslovaške, vendar pa
se od njega v raznih točkah razlikuje, zlasti
zaradi tega, ker je bila Danska oku-
pirana na povsem drugačen način kakor
Češkoslovaška. Juridični problem Danske
je še bolj zamotan dalje zaradi dejstva, da
pripada Danski tudi Island, ki je v perso-
nalni uniji vezan z Dansko. Izvedenci an-
gleškega zunanjega ministrstva računajo
tudi z možnostjo, da bo Island odklonil
priznanje novega stanja, ki ga je prinesla
nemška okupacija. Šele potem, ko bodo iz-
vedenci vedeli, ali bo Rejkjavik reagal ali
ne, bodo lahko dokončno formulirali novo
juridično stanje Danske.

Posebno vprašanje je tudi problem otoč-
ja Faroer, ki je prav tako danska last. V
merodajnih angleških krogih pa so glede
tega otočja prepričani, da bo Anglija ta
problem rešila takoj, in sicer zaradi velike
strateške važnosti Faroerskih otokov.

Amsterdam, 10. apr. j. (Havas) Holan-
dski list »Algemeen Handelsblad« poroča
iz Berlina, da obe državi Danska in Nor-
veška, ki ju je Nemčija z okupacijo vzela
pod svojo zaščito, ne bosta državnopravno
smatrani kot protektorata po vzorcu Če-
ško-moravske. Danske in Norveška bosta
lahko obdržali svoji armadi, ki pa prideta
pod kontrolo nemške armade. Kakor zat-
rjuje dopisnik istega lista, pa zaenkrat še
ni določeno, kolikšen vpliv bo imela Nem-
čija na upravo obeh skandinavskih držav.

Zavezniki in Norveška

Lord Halifax: „Tudi, če bi se norveška vlada pogodila
z Nemčijo, bi to ne moglo vplivati na našo odločitev,
da se postavimo v bran za Norveško“

London, 10. aprila. s. (Reuter). Zunanji
minister lord Halifax je danes opoldne go-
voril na nekem banketu v Londonu in iz-
javil med drugim:

Anglija in Francija sta obljubili vso po-
moč Norveški. Mislím, da je to najboljša
pot s stališa Norveške same, da jo rešimo
pred usodo nemške vazalne države. V tem
smislu je sprejel sklepe tudi včerajšnji vr-
hovni zavezniki vojni svet. Ne vem, v koliko
so resnična poročila, da je norveška
vlada pripravljena pogajati se z Nemčijo.
V kolikor pa je to res, bodo smatrali za-
vezniki, da more norveška vlada kar take-
ga storiti samo pod pritiskom. Zato to ni-
kakor ne bo moglo vplivati na našo odloči-
tev, da se postavimo v bran za Norveško,
ki je postala žrtev napada. Ne vem, kakšni
so mogli biti motivi za nemško akcijo
proti Norveški. Morda je ta akcija rezul-
tat gotovih notranjih slabosti Nemčije, ki
so nam popolnoma neznanе. Vsekakor sem
mnenja, ki ga je izrazil včeraj že ministri-
ski predsednik Chamberlain, da bo ta ak-
cija škodovala samo Nemčiji. Mi in Fran-
cozi bi bili lahko v zadnjih 6 mesecih za-
seželi vsako norveško luko, če bi bili to ho-
teli. Pa vendar tega nismo storili.

Nauk, ki ga daje nemška akcija proti
Norveški in Danski nevtralcem, pa je na-
slednja:

Izpostavljeni so isti usodi, če pravočasno
ne prosijo za pomoč zaveznikov. Običajno
prihajajo take prošnje za pomoč prepozno.
Ne smejo verjeti popolnoma praznim nem-

škim obljubam in v kar največjem interesu
nevtralec je, da se združijo za skupno sta-
lišče. To kaže primer Danske, ki je imela
z Nemčijo pakt o nenapadanju. Ta pakt
naj bi bil veljal 10 let, sklenjen pa je bil
še ne čisto pred 10 mesci. Norveška zopet
je nudila Nemčiji vse ugodnosti. Mnogi so
bili mnenja, da je pogosto preveč popušča-
la Nemčiji. Vsekakor pa je jasno, da niti
pakti o nenapadanju, niti izogibanje vsakim
provokacijam nimajo nobene veljave za
Nemčijo. Nemski izgovor za invazijo Dan-
ske in Norveške je, da bi bil sicer isti storil
zavezniki. Norveški zunanji minister Koht
je na to obdolžitev že sam odgovoril, da
norveška vlada tega ne more verjeti. Koht
ima prav. Nemška akcija pa je tudi poka-
zala, da ni proti takemu nasilju varen nihče,
ki se ne brani sam. Povsod je treba
posedi po puški, kjer je treba braniti svobodo.

Lord Halifax je omenjal tudi odnošaje
zaveznikov do Sovjetske Rusije ter dve
možnosti, ki se jim v tem oziru nudita: ali
vojna, ali zblizanje. Angležem je treba
gledati na to vprašanje samo v luči glavn-
nega vojnega cilja zaveznikov — poraza
Nemčije. Naši odnošaji do Sovjetske Ru-
sije zavise od stopnje, do katere bo Sovjet-
ska Rusija nudila efektivno pomoč Nem-
čiji v vojni.

Končno je lord Halifax poudaril, da ena-
ko Anglija kakor tudi Francija želi, da
se jima pridružijo še druge države v skup-
no zaščito.

Danska v oblasti Nemčije

Ministrski predsednik Stauning sestavil novo vlado, ki
je prevzela odgovornost za sedanjí razvoj dogodkov

London, 10. aprila. s. (Reuter). Držav-
na zakladnica je izdala popoldne uradno
objavo, da je treba smatrati Dansko od-
slej kot sovražno ozemlje in da je brez
posebnega dovoljenja prepovedan ves tr-
govski promet med Anglijo in Dansko.
Ta ukrep bo Dansko tem težje zadel, ker
je pod normalnimi okoliščinami dobivala
Dan-ka večino življenjskih potrebščin in
tudi vso krmo za živino iz angleškega
imperija.

Današnja poročila iz Danske javljajo,
da se na kraljevem gradu Amalienborg v
Kodanju še vije kraljevska zastava. znak,
da je kraljevska rodbina še v gradu, pač
pa je nemško vojaštvo zasedlo staro mesto
in trdnjavo v bližini gradu.

Mnogo Dancev je z ženami in otroki
preko morske ožine v odprtih čolnih pri-
bežalo na švedsko, čim se je pričela nem-
ška invazija.

Nemške oblasti so začasno ukinile ves
promet med posameznimi danskimi otoki,
vendar bo promet najbrže še danes ob-
novljen. Promet Danske z inozemstvom
bo ostal do nadaljnjega popolnoma prepo-
vedan.

Razmerje med dan-ko krono in marko
je bilo danes določeno tako, da stane
marka 2 kroni. Doslej je obstojala med
obema pariteta.

Ministrski predsednik Stauning je da-
vi sporočil, da je sestavil novo vlado, ki
naj bolje predstavlja dan ko javno mne-
nje. Trije člani vlade pripadajo liberalni
stranki, trije pa so konservativci.

Vsi danski listi izhajajo v nespreme-
njeni obliki. Uradnikom listov je bilo za-
groženo z ostrimi ukrepi, če ne bi poslu-
šali uradnih nemških navodil.

Davi je kodanjski radio objavil navodi-
lo vsem danskim ladjam v Sredozemskem
morju, da naj se zatečejo v italijanske ali
španske luke.

Internirani novinarji

Kodanj, 10. apr. br. (DNB). Nemške
oblasti so danes internirale francoske in
angleške novinarje, ki niso utegnili zbe-
žati iz Danske.

Usoda norveške in danske trgovinske mornarice

Kodanj, 10. apr. br. (DNB). Poveljstvo
nemške vojske je danes izdalo odredbo, s
katero si podreja dansko vojno in trgo-
vsko ladjevje. Danske ladje ne smejo zapu-
ščati luk. Kakor poročajo iz Osla, je ena-
ko odredbo izdalo tamkajšnje nemško po-
veljstvo.

Angleško mnenje o vzkrokih zasedbe Danske

London, 10. aprila. AA. (Reuter). Di-
plomatski urednik »Daily Telegraph« ob-
javlja danes članek, v katerem pravi, da
je snoči v Londonu prevladovalo mnenje,
da se je nemška vlada odločila na zased-
bo Danske v prvi vrsti iz želje, da izpo-
polni svoje zaloge živil, ki so se zadnji
čas precej razredčile. Pisec članka pravi,
da so po tej strani Nemci nekaj pridobili,
po drugi strani pa je treba vedeti, da bo
Nemčija odslej zaradi zavezniške blokade

Angleški napad na Narvik

Predsednik angleške vlade o pomorski bitki med angle-
škimi in nemškimi rušilci v narviškem fjordu

London, 10. aprila. s. (Reuter). Ministrski
predsednik Chamberlain je podal popoldne
v spodnji zbornici poročilo o današnji po-
morski bitki pred Narvikom. Izjavil je med
drugim:

Zbornica gotovo ne bo predlagala, da bi
podala vlada danes splošno izjavo o polo-
žaju pomorske vojne, upam pa, da bo la-
hko jutri mornariški minister Churchill po-
dal ekspozice, ko bo na razpolago več infor-
macij.

Danes zgodaj zjutraj ob mraku se je
razvila pomorska bitka v Narvikfjordu. Pet
angleških rušilcev. »Hunter«, »Hardy«,
»Horspur«, »Hostile« in »Hawak« je zaplu-
lo po Narvikfjordu navzgor in se zapletlo v
borbo s 6 nemškimi rušilci na novejšega
in največjega tipa. Obenem so angleške ru-
šilce napadle tudi obalne baterije in novi
topovi, ki so jih Nemci montirali na oba-
lah. V teku borbe je bil rušilec »Hunter«
potopljen, rušilec »Hardy« pa tako poško-
dovan, da je moral biti zapeljan na sipino
in je istotako popolnoma izgubljen. Izmed
ostalih je dobil rušilec »Horspur« težje,
»Hostile« pa lažje poškodbe. Rušilec »Ha-
wak« ni bil poškodovan. Po bitki proti so-
vražniku, ki je bil močnejši po številu in
je razpolagal z modernejšimi ladjami, se
je rušilec »Hawak« umaknil iz fjorda, sle-
dila pa sta mu rušilca »Hotspell« in »Ho-
stile«. Sovražnik jih ni poskusil zasledova-
ti. V teku borbe je bil torpediran neki
1600tonski nemški rušilec in je bil ver-
jetno potopljen. Trije drugi nemški rušilci
so bili istotako težje poškodovani in so go-
reli, ko so angleške vojne ladje zapuščale
fjord.

Mogoče ni manj važno, da so naši rušilci
potopili v fjordu 6 nemških trgovskih
ladij, ki so vozile verjetno še neraztovo j-
ne zaloge za nemško ekspedicijsko vojsko.
Na pevratku so naši rušilci srečali pred vho-
dom v fjord nemško trgovsko ladjo »Ra-
wensfeld«, ki je vozila za nemško vojaštvo
rezervno municijo. Ladja je bila pograna
v rak.

Zbornica je ta izvajanja ministrskega
predsednika burno pozdravila. Chamber-
lain je zaključil svojo izjavo s pripombom,
da zbornica gotovo ne pričakuje poročila
o nadaljnjih operacijah, ki še niso zaklju-
čene.

Za jutri določena tajna seja parlamenta,
ki naj bi razpravljala o gospodarski vojni,
je odlovedana, pač pa bo parlament jutri
razpravljajal o vprašanju vojne mornarice.
Berlin, 10. aprila. br. Vrhovno poveljstvo
nemške vojske je objavilo nočjo tik pred
osmo uro posebno poročilo o spopadu an-
gleških in nemških rušilcev v narviškem
fjordu. Ob zori so angleške vojne ladje
skušale podreti v Narvik. Nemške pomor-
ske vojne sile, ki so bile v fjordu, so an-
gleški napad odločno odbile, ter prizadele
napadalec velike izgube. Trije angleški
rušilci so bili potopljeni. Angleška admi-
raliteta priznava, da je bil četrti rušilec
poškodovan, tako da je sedaj neuporaben za
borbo.

Kako so Nemci zasedli Narvik

Stockholm, 10. aprila s. (Ass. Press.) O
zasedbi Narvika po Nemcih javljajo še, da
je zasedel mesta samega izvedla skupina
nemških vojakov ki so že prejle doselili v
Narvik preoblečeni v turiste in trzovske
mornarje. Nato sta se približala skozi fjord
dva nemška rušilca. V luki sta bili zas-
drani dve norveški križarki. 4.156tonska
»Norges« in njena sestrška ladja »Ishold«.
Na križarkah so prepozno opazili nevar-

Pomorski spopadi pred Bergenom

London, 10. aprila. s. (Reuter). O napa-
dih angleških bombnikov na nemške vojne
ladje pred Bergenom poročajo naslednje
podrobnosti:

Angleški bombniki do dolge poletje so si-
noči ponovno bombardirali nemške križar-
ke zasidrane v bergenskem fjordu. Ugo-
tovljeno je, da je ena težja bomba zadela
zadnji del nemške križarke tipa »Köln«.
Angleška letala so bila v zraku 8 ur in so
se tekom noči vsa srečno vrnila na svoja
letališča.

Jutranji napad, pri katerem so bili ugo-
tovljeni trije zadetki na eni izmed nemških
križark, so izvršila letala vojne mornari-
ce.

London, 10. aprila. s. (Reuter). Angle-
ska admiraliteta je popoldne javila, da je
neka angleška podmornica ponosi ob južni
norveški obali torpedirala neko nemško
križarko. Domnevajo, da je bila križarka
potopljena. Z dvema križarkama, ki jih
današnje nemško vojno poročilo priznava

Švedski odgovor Nemčiji

Švedska ostane nevtralna in ne misli storiti ukrepe, ki
bi mogli izzvati zapletljajve med obema državama

Berlin, 10. aprila. AA. (DNB). Nemška
vlada je poslala včeraj švedski vladi spo-
menico, v kateri zahteva pojasnila, kakš-
no stališče bo zavzela švedska vlada gle-
de ukrepov, ki jih je Nemčija storila na
Danskem in Norveškem. Švedski zunanji
minister je izročil nemškemu poslaniku v
Stockholmu odgovor še snoči. Švedska
vlada izjavlja v njem, da se bo točno drž-
ala politike nevtralnosti in da ne misli
storiti nobenih korakov, ki bi bili naperje-
ni proti nemškim ukrepom na Danskem in
Norveškem. Švedska vlada izjavlja dalje
v svojem odgovoru, da ne namerava stori-
ti ukrepov, ki bi lahko dali povod za za-
pletljaje med Nemčijo in Švedsko.

Stockholm, 10. aprila. z. V tukajšnjih
krogih z največjo pozornostjo zasledujejo
razvoj dogodkov. Kakšno stališče bo zavze-
la švedska, je odvisno predvsem od tega,
v kakšnem obsegu bodo prišličilli zavezni-
ki Norveški na pomoč. Če bo švedska vi-
dela, da je pomoč tako izdatna, da se ji ni
bati represalij Nemčije, potem se bo brez
oklevanja pridružila Norveški. Danes so
se v Stockholmu razširile vesti, da je Nem-
čija zahtevala od švedske, da ji dovoli pre-
hod za nemške čete, da bi tudi s te strani
lahko prodirale na Norveško. Zunanje mi-
nistrstvo pa je to demantiralo in izjavlja,
da dosedaj švedska ni dobila od Nemčije
še nobene take zahteve. Vsi švedski listi
pa naglašajo potrebo, da se švedska pri-
pravi za obrambo svoje neodvisnosti. So-
cialdemokratne piše, da se bo švedska
do skrajnosti branila. V vsej švedski je
objavljena stroga pripravljenost.

Ojačenje posadk

Stockholm, 10. aprila. s. (Reuter). Šved-
sko vojaško poveljstvo je poslalo množa

Izreden proračun za narodno obrambo

Stockholm, 10. aprila. AA. (DNB). Taj-
na seja švedskega parlamenta, ki se je za-
čela snoči ob 20. je trajala nekaj čaz 22.
uro. Po seji ni bilo izdano nobeno poroči-
lo. Kakor se izve, je imel predsednik vla-
de Hanson govor, v katerem je obrazložil
nemško spomenico švedski vladi ter šved-
ski odgovor nanjo. Hanson je naglasil ob
tej priliki, da švedski odgovor predstavl-
ja edino možno politiko, ki štiti švedsko
vlado pred zapletljaji. Kakor se izve, ni
ničče nasprotoval Hansonovim razlogom.

Stockholm, 10. aprila. br. Švedska vla-
da je danes predložila parlamentu izreden
proračun za narodno obrambo, ki znaša
1.300 milijonov kron izdatkov. Vlada pa
v svojem predlogu zahteva pooblastila, da
v primeru potrebe še prekorači to vsoto.

Ameriške investicije v Skandinaviji

Washington, 10. aprila. AA. (Havas) Po
podatkih ameriškega trgovskega min-
strstva znašajo ameriške dolgoročne investicije
na Norveškem 92, na Danskem 103 in
na Švedskem 26 milijonov dolarjev.

Balkanska poslaniška konferenca v Londonu

Angleška korporacija za pospeševanje gospodarskih
stikov z Balkanom bo začela poslovati 15. aprila

London, 10. aprila. s. (Reuter). Angleški
poslaniki iz balkanskih prestolnic so imeli
danes dve seji. Prvi seji je predsedoval
minister za blokado Cross. Druga seja se
je vršila v zunanjem ministrstvu.

London, 10. aprila. p. Sinoči je bila v
zunanjem ministrstvu druga konferenca
angleških diplomatskih zastopnikov v bal-
kanskih državah. O tej konferenci ni bilo
izdano nikako uradno poročilo, vendar pa
zatrjujejo v poučenih krogih, da so na
včerajšnji konferenci razpravljali pred-
vsem o političnem položaju na Balkanu.
Danes se je konferenca nadaljevala in so
na njej razpravljali o gospodarskih vpra-
šanjih. Na današnji konferenci sta sode-
lovala tudi minister za trgovino Duncan
in minister za blokado Cross. Društvo, ki
je bilo osnovano za pospeševanje gospo-
darskih stikov z južnovzhodno Evropo, bo
15. t. m. protokolirano in bo takoj nato
začelo poslovati. Društvo bo finančno
podprlo vse tvrdke, ki so že v poslovnih
zvezah z balkanskimi državami.

Vprašanje policijske službe na Dunavu

Berlin, 10. aprila. s. (Ass. Press.) Poro-
čil, da je stavila nemška vlada Madžarski,

Jugoslaviji, Rumuniji in Bolgariji zahtevo,
da dovolijo nemškim topničarom izvrše-
vanje policijske službe na Dunavu, niso
danes v uradnih nemških krogih niti po-
trejevali niti zanikali. Po vseh znakih sodeč
pa se zdi, da so poročila točna.

Turčija za sklicanje Balkanske zveze

Carigrad, 10. aprila. s. (Ass. Press.) Po
poročilih iz turških političnih krogov na-
merava turška vlada predložiti sklicanje
izrednega sestanka sveta Balkanske zve-
ze. Turčija želi, da bi se Rumunija, Jugo-
slavija in Grčija bolj približali njenemu
stališču v mednarodnih odnosajih.

Rumunija ne mobilizira

Bukarešta, 10. apr. br. V tujini so se
razširile vesti, da se v Rumuniji pripravila
splošna mobilizacija. Službeni komunikie,
ki je bil danes popoldne izdan, odločno de-
mantira te govorice. Komunique pravi, da
zaenkrat ni razloga za take ukrepe. Do-
godki v severni Evropi niso v ničemer
spremenili položaja v Rumuniji, dasi se
rumunska vlada in javnost živo zanimata
za mir.

Nadaljnja poročila so na naši 7. strani

Naše edine zgodovinske meje

V zadnji številki »Jugoslovenske otadž-
bine« razpravlja podpredsednik JNS g. Jo-
vo Banjanin o »zgodovinskih mejah«. G.
Banjanin opozarja na to, da je bilo v prvi
fazi sporazuma govora samo o zadovoljitvi
zahtev treh narodnih individualnosti. Na
tej podlagi je bil sklenjen tudi sporazum
26. avgusta 1939. Pri tem se je omenjalo
mimogrede tudi zgodovinsko pravo, da bi
se opravičila priključitev velikega števila
Srbov v sestav banovine Hrvatske.

Po 26. avgustu so se pričele razprave o
nadaljnji preureditvi države, bile pa so po-
stavljene na povsem druge osnove. Dočim
pristajajo v Zagrebu, da si urede Slovenci
svojo ožjo domovino še po načelu narodne
individualnosti, pa zahtevajo za ureditev
srč. ke edinece tudi upoštevanje »zgodov-
nih dežel« in »zgodovinskih meja«. Na-
n, ki teči za vsem tem, je zelo prozoren.
V Zagrebu žele čim bolj povezati med se-
boj vse Hrvate in čim bolj razbiti vse Sr-
be. Jugoslovenski nacionalisti gledamo v
tej igri nevarno oviro za pravilni razvoj
Jugoslavije, ker bo sigurno privedla do no-
vih sporov in borb, namesto do sporazuma.

Ljudje, ki stoje za temi igrami, pozab-
ljajo, da je danes Evropa v plamenu in da
lahko nastopi trenutek, ko se bo zopet od-
ločalo o naši bodoči usodi. Živimo sredi
borbe za velike življenjske prostore. Vse
bolj pogosto čujemo glasove o razdelitvi in-
terensnih sfer v Podunavju in na Balka-
nu. Postavlja se avtomatično vprašanje na-
še bodočnosti, ki jo bodo lahko branile in
osigurale samo združene sile celokupnega
našega naroda na skupnih mejah naše Ju-
goslavije. Ako bi nas usoda udarila, da bi
te naše meje kakorkoli popustile, potem
nam ne bodo prav nič pomagale vse še ta-
ko lepe in stare »zgodovinske meje« naših
posameznih pokrajin. Kdor mesa danes naš
narod z gesli o »zgodovinskih mejah«, ta
morda nehotе pripravlja samo argumente za

našo razdelitev, pri katerih bi črtali naše
nove meje tuj in ne naši interesi. Kdor je
danes rodoljub in prijatelj naroda, ta ga
mora opozarjati vsak trenutek samo na naše
edine i zgodovinske i stvarne meje, na me-
je kraljevine Jugoslavije.

Brezposelnost v Angliji

Nemški listi opozarjajo na objave v lon-
donskih dnevnikih, da se je v mescu marcu
število brezposelnih v Angliji zmanjša-
lo za 382.887 ljudi in da znaša sedaj še sa-
mo 1,2 milijona oseb. Nemški komentarji
pravijo, da ni tako važno število, za kate-
ro se je brezposelnost zmanjšala, temveč
število še vedno nezaposlenih ljudi. Zmanj-
šanje gre v prvi vrsti na račun vpoklicev v
vojaško službo, ki so zajeli v marcu okrog
300.000 mož in fantov. Da je število brez-
poselnih kljub temu ostalo še višje ko mi-
lijon, dokazuje po nemški sodbi organizaci-
jsko nesposobnost angleškega gospodar-
skega vodstva v sedanjí vojni.

Kot nadaljnji dokaz v tem pravcu nava-
jajo nemški listi tudi nedavno naročilo mi-
nistr

a- Zašut. Pri kopanju temeljev nove trinadstropne hiše inženjerjeve soproge Malgove v Krcokovi ulici je zemeljska plast zasula 39-letnega Petra Lešnika. Tovaristi so mu takoj priskočili na pomoč. Lešnik je imel zlomljeno hrbtenico in desnico. Nezavestnega so prepeljali v bolnišnico. Njegovo stanje vzbuja re no skrb.

a- Zanimiva dražba na sejmišču. K čražihi izločenih vojaških konj na mariborskem sejmišču so prišli celo interese-nti iz Zagreba in Osijeka. Na prodaj je bilo 28 konj in 12 mul. Konji so bili izloče-ni predvsem zaradi starosti in organskih napak. Izkupiček za vse konje skupaj iz-kazuje 112.860 din. Mestni ubožni zaklad dobi od tega 2.257 din, banovina pa 1128 din. Največ konj so pokupili zagrebški interese-ti.

a- Na vsak način je hotel umreti 26letni Robert M. iz Studencev. Pojavil se je na studentskem dravskem nabrežju v višini Mariborskega otoka. Potem ko se je silkel do golega, si le prezeval žile na obeh ro-kah in zamahnil z nožem proti srcu. Na-zadnje se je poznal v Dravo. Opazili pa so ga ljudje z Mariborskega otoka, ki so ga rešili s čolnom Nesrečnika so prenečali v bolnišnico. Mladi mož je doživel razna raz-očaranja.

Iz Celja

e- Novo imenovanje člani celjskega mestnega sveta. Namesto umrlega člana celjskega mestnega sveta g. Vinka Kukov-ca ter odstopivših mestnih svetnikov Fran-a Witavškega in Frana Roša je banska uprava imenovala za člana mestnega sveta ključavničarskega mojstra Andreja Roz-mana, šolskega upravitelja v pokoju Jan-

Gospodarstvo

Uspešno zaključena trgovinska pogajanja z Madžarsko

Iz Beograda poročajo, da so trgovinska pogajanja z Madžarsko, ki trajajo že 10 dni, zaključena in bo verjetno že danes podpisan protokol o sporazumu, ki pred-vidava znatno povečanje našega izvoza. Predvsem je predvideno povečanje izvoza onih proizvodov, katerih uvoz je z Madžar-ski kontingentiran. Tako so predvsem po-večani kontingenti za les vseh vrst, pove-čani pa bo tudi naš izvoz kovin (svinec, ba-ker) in nekaterih rud. Predviden je nov kontingent za celulozni les in jamski les, in to v znatni količini. Nadalje je dosežen sporazum o tem, da se dovoli prodaja na-šega lignita v južno Madžarsko, in sicer iz določenih rudnikov lignita v banovini Hr-vatski (zlasti iz rudnika Pitomača pri Va-raždinu).

Pravtako je dosežen sporazum o pove-čanju madžarskega izvoza v Jugoslavijo. Madžarska nam bo dobavljala v večjem obsegu izdelke kemične in tekstilne indus-trije, zlasti pa proizvode madžarske težke industrije. Tako nam bo Madžarska doba-vila 5000 ton surovega železa, poleg tega pa v okviru določenega kontingenta tudi betonsko železo, ki ga nimamo dovolj in ja primanjkuje naši gradbeni industriji. Dosežen je končno sporazum o odstra-nitvi težkih in plačilnem prometu. Postop-no bosta naša in madžarska Narodna banka olajšali formalnosti v plačilnem prome-tu. Če pa bi prišlo do novih težkih v kliringu, sta obe novčanični banki dolžni v najkrajšem času napraviti potrebne ukre-pe za odstranitev teh težkih.

Naše državne finance

Finančno ministrstvo objavlja v »Služ-benih novinah« običajni mesečni pregled o gibanju državnih financ v mesecu februa-rju. Kakor v januarju je bil tudi v februa-rju donos davkov po večini večji nego v lanskem februarju. Državni dohodki od ne-posrednih davkov so znašali v februarju 314,3 milijona din, to je za 48,0 milijona din ali za 18% več nego lani v februarju. Dohodki od trošarin so dosegli 101,5 mi-lijona din (za 22,5 milijona din ali 28,5% več), donos taks pa je znašal 132,5 milijona din za 28,6 milijona din ali za 27,5% več). Zaradi manjšega uvoza so v februa-rju prinesle carine le 68,6 milijona din, to je za 12,6 milijona manj, donos mono-polov pa je bil tudi za malenkost manjši nego lani; znašal je 149,9 milijona din, to je za 4,1 milijona din ali za 2,7% manj.

Dohodki državnih podjetij

Tudi v februarju so bili dohodki držav-nih železnic prav znatni in so dosegli 268,8 milijona din, to je za 66,6 milijona din ali za 32,6% več nego v lanskem februarju. Večji so bili tudi dohodki državnih rud-nikov, ki so znašali 23,0 milijona din (za 6,2 milijona din več nego lani). Manjši pa so bili dohodki pošte, telegrafa in telefona, ki so dosegli le 24,2 milijona din (za 7,4 milijona manj) in dohodki državnih goz-dov, ki so znašali le 7,6 milijona din (za 2,3 milijona manj).

Vsi dohodki po državnem proračunu so dosegli v februarju 1123 milijonov, to je za 133 milijonov več nego v lanskem februa-rju. Izdatki pa so izkazani v višini 1076 milijonov, to je za 96 milijonov več nego lani.

Rezultati za prvih 11 mesecev proračun-skega leta
V 11 mesecih proračunskega leta 1939/40, to je v razdobju april 1939 — februar

Seja uprave Zveze industrijcev

Včeraj popoldne je imela uprava Zveze industrijcev za dravsko banovino plenar-no sejo, ki jo je vodil predsednik g. Avgust Praprotnik. V svojih uvodnih besedah je označil stališče industrije k davčni reform-i. Industrija se neče odtegovati svojim dolžnostim do države ter se zaveda, da morajo davkoplačevalci spričo sedanjih iz-rednih razmer doprinašati večje žrtve za državno skupnost, vendar pa davčna bre-mena ne smejo iti preko zmogljivosti dav-koplačevalcev. Industrija tudi ne more od-stopiti od načelnega stališča, da naj se davčna bremena sorazmerno porazdelo na vse pridobitne sioje Za narodno gospodar-stvo ne bi bilo koristno, ako bi se s preti-ranim obdavčevanjem zavrila vsaka tvor-ba domačega kapitala. Dosedanja skupna prizadevanja gospodarskih korporacij za

ka Kramerja in višjega poštnega kontro-lorja Leopolda Višnerja.

e- Nagrada orožnika. Banovo denar-no nagrado sta prejela velenjska orožni-ska narednika Bežjak Fran in Muršec Alojz za uspešno službo varnosti ob pril-i ki aretaci je nevarnega orožnega ropar-ja in vlomilca Grebenška Alojza dne 8. VIII. 1939 na Kozjaku. Grebenšek je bil nato obsojen od okroglega sodišča v Celju na dosmrtno ječo, njegovi pajdaji ki so bili ob enem razkrinkani, pa na večletno robijo.

e- Zaključeno predavanje na ljudškem vseučilišču bo v ponedeljek 15. t. m. ob 20. Predaval bo znani in priljubljeni predava-telj univ. prof. dr. Boris Zarnik iz Zagre-ba o temi »Kaj nam privedujejo okame-nine o postanku živih bitij?« Zanimivo predavanje bodo spremljale skioptične sli-ke.

e- Ukinitve toka. Mestna elektrarna v Celju bo zaradi nujnih del na omrežju v nedeljo 14. t. m. od 8. do 14. ukinila doba-vo toka. V tem času bo treba smatrati, da je omrežje pod napetostjo.

e- Loterija koroških borcev. Kmetijsko ministrstvo je dovolilo krajevni organizaci-ji Legije koroških borcev v Celju, da pri-ređi efektivno loterijo. Zrebanje bo letos na Vidov dan 28. junija. Cisti dobiček je do-ložen za gradnjo doma za revne in onemo-gle koroške borce.

e- Dve nesreči. Ko je 39letni posestnik Miha Oblak iz Harja pri Laškem nakladal v torek stelo na voz, se je voz prevrnil nanj in mu zlomil desno nogo v gležnju. Istega dne je konj brcnil 38letnega posest-nikovega sina Antona Podbregarja iz Ojstriške vasi pri št. Juriju ob Taboru in mu zlomil desno nogo v kolenu. Oblaka in Po-bregarja so prepeljali v celjsko bolniš-nico.

ki pa so se medtem pričele v posameznih strokah zopet gibati navzdol. Na splošno je današnji položaj industrije vse preje ne-go rožnat. Zato ne moremo gledati brez resnih skrbi v bodočnost.

Sledilo je obširno poslovno poročilo, ki ga je podal glavni tajnik dr. Adolf Golla. Poslovno poročilo se obširno bavi z vpra-šanjem industrijskih surovin
Zaradi bolj enakomerne razdelitve bombažne preje domače proizvodnje na vse domače tkalnice se vrše razprave v okli-rlju nedavno ustanovljenega posvetovalnega odbora za tekstilno strogo pri trgovinskem ministru ter se bo verjetno že s 1. ma-jem t. l. pričelo dodeljevanje preje posa-meznim domačim tkalnicam. Narodna banka in ostala pristojna mesta kažejo se-daj več razumevanja, da se omogoči pre-skrba industrije s surovinami odnosno da dobi industrija v to svrhu na razpolago čim več deviz. Zdi se, da v tem pogledu se niso izčrpane vse možnosti. Večja po-zornost naj bi se posvečala kompenzacijskim poslom ter je želja industrije, da bi se tozadavne prošnje obravnavale bolj do-brohotno.

Poslovno poročilo se bavi nato s težava-mi pri uvozu in izvozu ter omenja zlasti težkoče, ki jih ima naša izvozna industrija pri dostavljanju vagonov za izvoz. Zveza industrijcev je v tem pogledu napravila vse, kar je bilo v njenih močeh. Posamez-na podjetja imajo tudi težave zaradi po-manjkanja bencina, zlasti ona, ki preva-žajo surovine ali izdelke s tovornimi avto-mobili.

V zvezi z davčno reformo je poročeval-ec poudaril izenačenje industrijskih pod-jetij z ostalimi pridobitnimi podjetji glede obveznosti vodenja poslovnih knjig. Ured-ba ne vsebuje primernih prehodnih od-redb glede onih podjetij, ki doslej niso bila dolžna voditi knjig, a se po novih predpi-sih obdavčijo po knjigah. Način vodenja poslovnih knjig naj bi se zlasti z ozirom na mala podjetja čim bolj poenostavil in uredil s točnimi navodili. Zaradi povišanja skupnega in luksuznega davka, je indus-trija zlasti prizadeta po onih določbah, ki obremenjujejo vmesne proizvode, ki se v podjetju samem predelajo v končni izde-lek. Tudi so nekatere postavke nove tarife skupnega in luksuznega davka odločno previsoke. Nove izvozne carine na prede-lan les utegnejo našemu lesnemu izvozu škodovati. Zlasti se je prezrlo, da pri že storjenih zaključkih izvozne carine ni mo-gočje prevaliti na kupca. Zveza industrij-cev se je ob ponovnih prilikah izrekla pro-ti trošarinski politiki onih občin, ki obre-menjujejo s trošarinami industrijske suro-vine in pomožna sredstva proizvodnje, zlasti premog in električno energijo. Take trošarine so narodnogospodarsko škodljive ter se ne bi smele odobravati. Končno se bavi poslovno poročilo z nameravanim poviš-anjem železniške tarife ter izreka mnenje, da je treba to vprašanje obravnavati z vso opreznostjo, ker bo imelo povišanje železniške tarife za neizogibno posledico povišanje cen raznega blaga, in to ravno v času, ko skuša država z uvedbo kontro-le cen zajeziti draginski val.

Po odobritvi poslovnega poročila je uprava razpravljala o računskem zaključ-ku, o proračunu ter o ostalih predlogih za letno skupščino, ki bo v petek 19. t. m.

Gospodarske vesti

= Pred državno intervencijo na žitnem trgu. Kakor je znano, so na našem žitnem trgu cene v prejšnjem tednu znova nara-se in se je v poslednjih dneh pšenica po-nekod kupovala že po 230, koruza pa je dosegla skoro ceno 180 din za met. stot. Že v nedeljski številki smo na tem mestu gajali postopanje Prizada ki mu je bila že lani v jeseni z uredbo omogočena in-tervencija na domačem žitnem trgu proti naraščanju cen. Prizad pa doslej ni nič in-terveniral in je skoro vso zalogo pšenice in v Splitu nakladali pošiljko pšenice, ki je namenjena za izvoz v Španijo. V Beogra-du zatrujejo, da je najnovejša podražit-lev pšenice v prvi vrsti posledica specula-cije samih proizvajalcev, deloma pa je po-sledica poplav, ki onemogočajo dovoz na tržišča in dajejo povod za slabšo presojo letošnje letine. Po informacijah iz Beogra-da proučujejo na merodajnih mestih, kakšni ukrepi bi bili potrebni, da se prepreči taka nezdrava spekulacija. Po teh infor-macijah ni izključeno, da bo izvršen popis vseh zalog koruze in pšenice pri proizva-jalcih, zlasti v krajih, ki izvažajo pšeni-co in koruzo. Ta državna intervencija naj se izvrši v čim krajšem času.

= Iz zadržanega registra. Pri Kmetijski posojilnici ljubljanske okolice, zadrugi z neom. j. je vpisan za sopolpisovanje po-oblaščenj ravnatelj Josip Paškulin. — Pri Sokolski kreditni zadrugi z om. j. v Ra-dovljici je vpisan kot član upravnega od-bora Pavel Olip, posestnik in župan v Le-scah. — Pri Zvezi mlekarških zadrug v Ljubljani, zadrugi z om. j. je izbrisan član upravnega odbora Lovro Novak, vpi-sana pa sta Jože Skvarča, po. Mart'nj hrib, in Jože Burgar, pos. Hraše pri Smedniku.

= Poravnalo postopanje je uvedeno o imovini Konrada Vrečka, trgovca v Dob-ju-Slivnici (poravnalni upravnik dr. Jos. Godnič, odv. v Šmarju pri Ješah; porav-nalni narok pri okr. sod. v Šmarju 8. ma-ja ob 9., prijavnji rok 2. maja).

Borze

10. aprila
Na jugoslovenskih borzah notirajo nera-ški klinirski čeki nespremenjeno 1470—14,90 Grški boni so se v Zagrebu nudili po 30, v Beogradu pa je bil zabeležen tečaj po 30 do 30,25. Bolgarski klinirski čeki so se v Beogradu nudili po 98. Tečaj na svobodnem trgu se nadalje ravna po tečaju 55 din za dolar.

Na zagrebškem efektinem tržišču je bila tendenca najprej čvrstejša, potem pa je po-pustila. V Vojni škodi je prišlo do prome-ta po 443 (v Beogradu po 440,75), pozneje pa se je nudil denar le po 437. V ostalih državnih vrednotah ni bilo prometa.

Devize

Ljubljana. Oficelni tečaj: London 152,90 — 156,10, Pariz 86,40 — 88,70, New York 4425 — 4485, Curih 995 — 1005, Amster-dam 2348,25 — 2386,25, Bruselj 753 — 765. Tečaj na svobodnem trgu: London 188,92 — 192,12, Pariz 106,81 — 109,11, New York 5480 — 5520, Curih 1228,18 — 1238,18, Amsterdam 2900,24 — 2938,24, Bruselj 929,98 — 941,98.

Curih. Beograd 10, Pariz 8,7475, Lon-don 15,44, New York 446, Bruselj 75,75, Milan 22,52, Amsterdam 236,7250, Berlin

BABYMIRA krema

SE USPEŠNO UPORABLJA ZOPER SPUSCAJE, RANE, PRASKE, OPEKLINE, HRASTE, LISAJE IN VSE NEČISTOSTI KOŽE PRI OTROCIH IN ODRASLIH. NAGLO SUŠI OD ZNOJA ALI MOKENJA OPALJENO IN ODRGNJENO KOŽO. DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH IN DROGERIJAH PO CENI DIN 10.— ZA SKATLICO.

178.75, Sofija 5.50, Budimpešta 79.50, Ate-ne 3.20, Bukarešta 2.20.

Effekti

Zagreb. Državne vrednote. Vojna ško-da 437 — 443 (443), 4% severne agrarne 50 den., 6% begluške 75 den., 6% šumske 67 den., 7% stabiliz. 93 den., 7% Blair 92.50 — 93, 8% Blair 98 — 101; delnice: Narodna banka 7750 den., PAB 197 bl., Trboveljska 243 den., Isis 30 den., Gut-man 52 — 60, Sečerana Osijek 195 den., Isb. 30 den.

Beograd. Vojna škoda 441—442 (440.75) 4% agrarne 53 den., (53.50), 4% severne agrarne 50.75 — 51 (50.75), 6% beg'uške 76 — 76.75 (76.25), 6% dalm. agrarne 69.75 — 70.25 (69.50 — 69.75), 6% šum-ske 69.50 — 70.50, 7% Blair 91.50—92.50 (92), 8% Blair 100 — 101 (100.50), PAB 188 den.

Nemško-norveško bojišče

Skrb za pohabljenе otroke

Društvo »Naša skrb za pohabljenе deco« je imelo preteklo sredo dne 3. t. m. v dvo-rani TPD pod predsedstvom g. generalne-ga direktorja Skubca svoj prvi redni ob-ni zbor. Društvo so ustanovili lani člani ljubljanskega rotarskega kluba v namenu, da pridobijo čim več sredstev za lečenje in okrepitve revni pohabljenih otrok in za omogočenje njihove samostojne eksistence, ko dorastejo. V sorazmerno kratkem času svojega obstoja je to društvo doslej na-bralo že preko 100.000 din. Zaenkrat bo podpre delilo le iz obresti zbrane glavni-ce, pri tem pa si na vse načine prizade-valo, da svojo imovino čim prej poveča do zneska, ki bi bil potreben za ustanovitev posebnega zavoda, v katerem naj bi revne pohabljenе otroke zdravili in jih čim bolj skušali usposobiti za izvrševanje poklica, kakršen je pač najbolj prikladen v konkret-nem primeru.

Nameni društva so nad vse plemeniti, ker skuša uglediti življenjsko pot revnim otrokom, ki si sami ne morejo pomagati in bi bili zaradi svojih telesnih hib brez pri-merne in strokovno pravilne nege zapisani hiranju in beračenju. Društvo šteje 33 usta-vovalnih in 60 rednih članov. Dober del dru-štvenega imovine izvira iz prispevkov dru-štvenega predsednika samega, ki je o pril-i ki prvega občnega zbora naklonil društveni blagajni zopet izdatno podporo 25.000 din.

Po poročilu društvenih funkcionarjev o delovanju društva so bili zopet izvoljeni v odbor po žrebu izpadli odborniki. Odbor se je takoj konstituiral takole: predsednik generalni direktor Skubec Rihard, podpre-dsednik šef-primariz dr. Lavrič Božidar in odvetnik dr. Krejči Viljem tajnik ravnatelj Lorgor Alfonz, blagajnik Ranzinger Rajko, odbornika ravnatelj Ljubič Josip in dr. Tavčar Igor, Iskreno želimo, da bi se društvo prav kmalu posrečilo uresničiti plemenite namene.

Uspešna trgovinska pogajanja z Madžari

Beograd, 10. aprila. p. Trgovinska poga-janja z Madžarsko so bila danes v glavnem zaključena in bo najbrže že jutri parafirana nova pogodba. Z novo pogodbo bodo znato povečani razni kontingenti, zlasti za iz-voz lesa. Madžarska se je tudi obvezala, da nam bo dobavila najmanj 5.000 ton suro-vega železa.

Kranjska gora dobi lekarno

Beograd, 10. aprila. p. V smislu predpi-sov člana 10. in 11. zakona o lekarnah, je odprto postopanje za otvoritev nove le-karne v Kranjski gori.

Blagovna tržišča

Zito
+ Chicago, 10. aprila. Začetni tečaj: pšenica: za maj 107, za julij 106,50, za sept. 106,75; koruza: za maj 57,875, za julij 59,25, za sept. 60,375.
+ Novosadska blagovna borza (t. t. m.). Tendence nespren. Pšenica: baška, okolica Novi Sad 229 — 231; sremska 226 — 228; slavonska 228 — 230; gornjeba-natska 229 — 231; gornjebaška 229 — 231; baška ladja Tisa 233 — 235. Rž: baška 185 — 187,50. Oves: sremski 178 — 180; slavonski 180 — 182. Ječmen: baški in sremski 64/65 kg 192,50 — 195. Koru-za: baška in baška par. Indija 176 — 178. Moka: baška in banatska »0« in »0gg« 340 — 350; »2« 310 — 320; »5« 300 — 310; »6« 280 — 296; »7« 250 — 260; »8« 172,50 — 177,50. Otrobi: baški in sremski 155 — 157,50; banatski 152,50 — 155. Fiziol: sremski beli brez vreč 445 — 450.

Nemško-norveško bojišče

Iz državne službe

Beograd, 10. aprila. p. V vijeno stopnjo je napredoval dr. Josip Fišinger, kasacijski sodnik pri vrhovnem sodišču v Ljublja-ni. — Upokojena sta železniška oficiala Matej Renčelj in Alojzij Jerin.

Iz Ptuja

j- Redek dogodek obeta biti za Ptuj li-terarni večer mladih slovenskih pisateljev Torkarja, Klauta, Mrzla, Kranjca in Bar-tola, članov Umetniškega društva iz Ljub-ljane, ki bo v soboto pod okriljem Ljud-ske univerze Naša javnost pričakuje, da se bo ta zanimiva prireditve razvila v lepo manifestacijo naše kulturne in nacionalne zavesti.

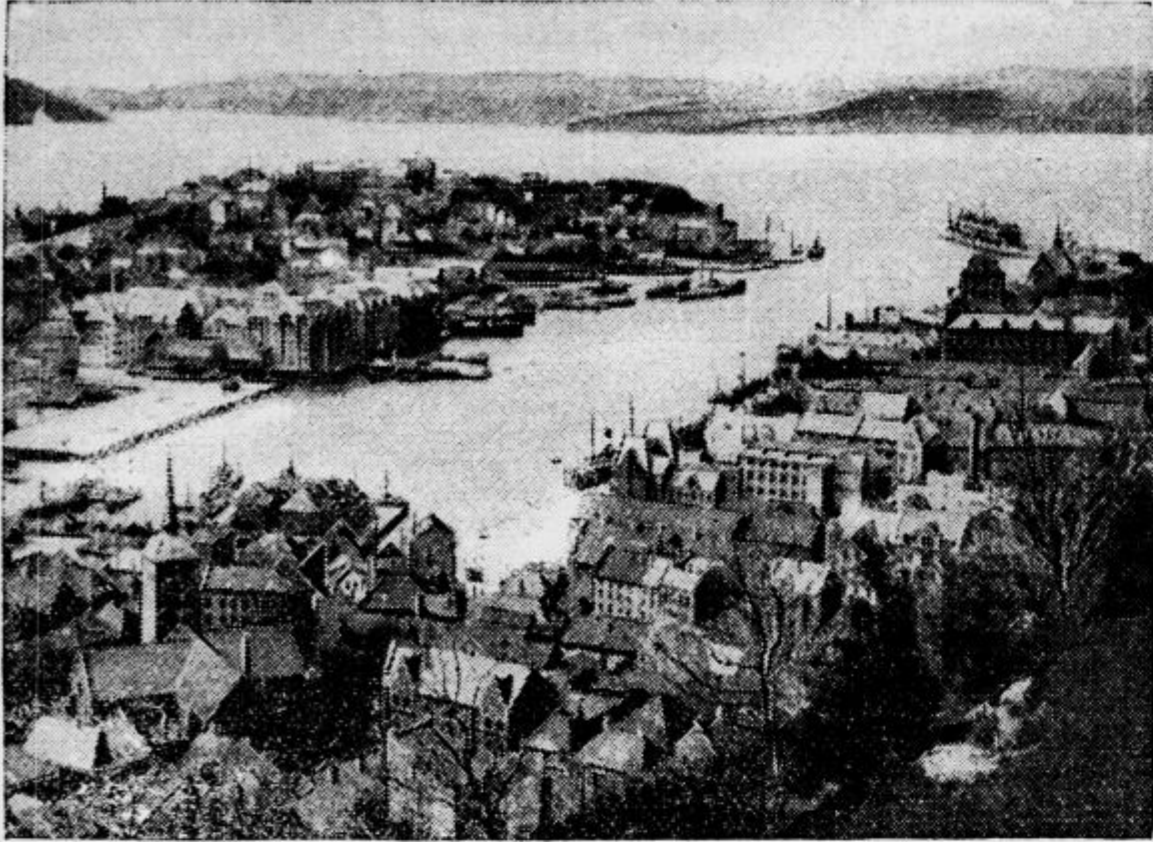
SOKOL

Razpis sokolskih tekem čez drn in strn. Sokol Maribor I. priredi 14. aprila tek čez drn in strn (cross-country) za posameznike in moštva. Start bo ob 10. na letnem telovadišču Sokola Maribor I. na Kose-skega ulici. Dolžina proge za člane je 4 km, za naraščajnike 2 km, za članice 1 km, naraščajnice 1 km. Pravico starta v konkurenci imajo pripadniki(ce) SSKJ, izven konkurence morejo tekovati tudi pripadniki drugih društev oz. organizaci-j Prvopolisirani prejmejo diplome. Pri-jeve sprejema br. Katol Ivan, Betnavska cesta 18/II. do vključno 13. aprila. Pri-javnine ni!

R A D I O

Cetrtek 11. aprila
Ljubljana 7: Jutrnji po drav. napovedi, poročila. — 7.15: Veseli zvoki (plošče). — 12: Za vsakega nekaj (plošče). — 12.30: Po-ročila, objave, napovedi. — 13.02: Sloven-ske pomladne narodne pojeta g. S. Banov-ec in V. Janko ob spremljevanju harmo-nike (g. A. Stanko). — 14: Poročila. — 18: Vskakemu nekaj (Radijski orkester). — 18.40: Slovensčina za Slovence (dr. R. Kolarič). — 19: Napovedi, poročila. — 19.20: Nac. ura: Problemi nabave surovin v se-danjem času (g. D. Potočnik). — 19.40: Ob-java. — 19.50: Deset minut zabave. — 20: Jožek in Ježek. — 20.45: Simfonična glasba (plošče). — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Veseli odmevi (Radijski orkester).
Beograd 19.40: Humor. — 20.40: Simf. orkester. — 22.20: Lahka glasba. — Zagreb 17.15: Orkester. — 20: Koncert orkestra in solistov. — 22.20: Plesna muzika. — Praga 20.15: Pester glasbeni spored. — 21.30: Kla-virski skladbe. — 22.20: Plošče. — 23: Če-ška glasba. — Sofija 18.05: Zbrovsko pe-tje. — 20: Instrumentalni in pevski koncert. — 21: Simf. glasba. — 22: Ples. — Bim 17.15: Ples. — 20.30: Pesmi s plošč. — 21: Prenos Beethovenove opere »Fidelio«. — Berlin 19.50: Drobne melodije. — 20.15: Pe-ster spored. — 23: Lahka glasba.

Norveško pristaniško mesto Bergen

katerega je predvčerajšnjim zasedla nemška vojska

Dežela mornarjev, ribičev in gozdarjev

Iz zgodovine Norveške

Norveška, država mornarjev, ribičev in gozdarjev je v zadnjih generacijah skoro popolnoma pozabila na vojno udejstvovanje...

Vse tri skandinavske države: Švedska, Norveška in Danska so se l. 1389. združile v skupnost in so v tej uniji živele do leta 1523...

Norveška si je hotela že tedaj izposlovati državno samostojnost, zato so prestol ponudili danskemu princu Kristijanju, ki je tudi oklical državno samostojnost Norveške...

Personalna unija med Švedsko in Norveško je trajala do 26. oktobra 1905, ko je švedski kralj Oskar II. pristal na razveljavljanje unije...

Norveška nima niti za Nemčijo niti za zaveznike neposrednega pomena. Njen problem je samo v tem, da leži na poti, po kateri se lahko zapre Nemčija, in to je njena sedanja tragika!

Granata nastaja

V Nemčiji so zaposlene v tvornicah za proizvodnjo streliva večinoma ženske

MICHEL ZEVACO:

Don Juan

ROMAN.

»Hejo!« je zavpil Bel-Argent, ki je bil v tem pospravil jajčnico. »Divjačino sem!« »Lopov!« je menil Jakomin sam pri sebi. »Košati se in ukazuje kakor kak gospod... in jaz?...«

Neopaženi sončni mrk

V nedeljo dne 7. aprila je sonce zašlo okrog 18.30. Kakšne četrt ure prej se je postavil mesec tako predejen, da ga je počasi zamračil. Telega prvega sončnega mrka v letošnjem letu pa ni bilo videti nikjer v Evropi...

Tudi drugega sončnega mrka 1. oktobra, ki bo popoln, pri nas ne bo videti. Letošnje leto je za nas glede takšnih nebesnih pojavov sploh ubožno. Luninih mrkov sploh ne bo...

Nemci nimajo germanskih lastnosti

Francoški publicist Charles de Saint-Cyr je nedavno izdal daljše delo o nemškem nauku čiste krvi in plemenite rase, v kateri je zbral silno množico izrekov raznih učenjakov in znamenitih mož...

Najzanimivejši so nedvomno citati iz Gobineauja, očeta in utemeljitelja sodobnega rasizma, ki je Germance res smatral za rod višjih sposobnosti in vrednosti...

Najhitrejši govorniki

Filologi so ugotovili, da so Francozi najhitrejši narod, kar se tiče govorjenja. Na minuto izgovore do 350 zlogov. Na drugem mestu so Japonci s 310, na tretjem Nemci z 250 in na četrtem Angleži z 220 zlogi na minuto...

Postelja iz kristala

Najdražja postelja, kar so jih kdaj napravili, je bila tista, ki jo je pred sto leti ruski car podaril perzijskemu šahu. Bila je vsa iz kristala in okrašena s sijajnimi srebrnimi ornamenti...

Nad Arktido do Beringovega morja

Rusko letalo proučuje vremenske razmere

Neko rusko letalo je ta čas na poti, da bi proučevalo vremenske prilike med Moskvo in Beringovim morjem. Ta štirimotorni aeroplan raziskuje 8000 km dolgo progo od Arhangelska do Nove zemlje...

Ze v 15. stoletju so govorili o morski ožini, ki loči Ameriko in Azijo. Okrog l. 1650. je dospela v Evropo vest, da je ruski kozak Dešnev, ki je potoval s čolnom od reke Kolime odkril morsko ožino...

Vitus Bering, jutlandski brodar v ruski službi, je 1740. napravil potovanje, da bi raziskal dele ameriške celine, ki ležijo nasproti Kamčatke. Pri tem je odkril morsko ožino...

Med Ameriko, Kanado in Rusijo je prišlo kmalu do resnega spora, ker je vsaka izmed teh treh dežel zahtevala najboljša lovišča mrožev ob Beringovem morju zase. Za lov izven obalnih voda so se sporazumeli za ukrepe, ki naj bi mrože zaščitili pred popolnim iztrebljenjem...

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

dokončno uredili lov na mrože v Beringovem morju, in sicer na podlagi enakih pravic za vse. To področje pa postaja v novem času zanimivo tudi z avtoritativne strani, da bi se uredile redne pomorske zveze med Severno Evropo in Severno Ameriko...

Trije skandinavski vladarji

Švedski kralj Gustav V.

Norveški kralj Haakon VII.

Danski kralj Kristijan

Če še ne veš, zdaj izveš:

da je morala Danska sprejeti nemški protektorat samo zaradi tega, ker je znala njena vojaška sila borih 10.000 mož; da ima kraljevina Danska personalno unijo s kraljevino Islandijo...

da deli Skagerrak Dansko od Norveške, dočim jo loči Kattegat in Oeresund od zapadne Švedske;

da sta največja hriba na Danskem 172 m visoki Ejnar Bavnehøj in 152 m visoki Himmelsberg;

da ima Danska prebivalstvo, ki jo po veliki večini protestantske vere;

da ima Danska razmeroma največji prirastek prebivalstva med vsemi skandinavskimi državami;

da znaša razdalja od Nemčije do Anglije v Kletu 600 km, dočim leži najbližja točka med Anglijo in Norveško pri 450 km;

da so med Dansko in Nemčijo do zdajnjega časa obstajale razlike zaradi priključitve Slezvik-Holštajna k Danskemu po svetovni vojni;

da je moral danski kralj l. 1864. podpisati na Dunaju pogodbo, s katero je prepustil avstrijskemu cesarju in pruskemu kralju vse svoje pravice na vojvodstvu Holštajn, Slezvik in Lanenburg...

Zločljive vojaške lesenjace

Na švedskem izdelujejo novo vrsto vojaških lesenjace iz posameznih, zločljivih delov, ki so se zelo obnesle. Te barake, ki jih more šest do osem ljudi postaviti v treh urah, nimajo niti enega žebila, temveč se dajo zložiti s pomočjo zagazov.

Prav tako hitro, kakor jih je mogoče postaviti, se dajo tudi razstaviti, a njih prevoz je tudi lažji nego je bil za barake prejšnjih tipov. Te dni so v Stockholmu pokazali takšno barako, ki je bila določena za 24 mož. Opremljena je bila s posteljami, omarami za posodo, mizami, stoli, stojalom za puške, napravo za sušenje obleke, umivalno napravo i. t. d. Tehtala je z opremo vred 6800 kg.

Smrt angleškega vojaškega strokovnjaka

V 62. letu svoje dobe je umrl na Angleškem znani vojaški strokovnjak Temperly, ki je dolgo vrsto let urejal vojaški del »Daily Telegrapha«. Pokojnik je bil več let vojaški ataše v Haagu. V svetovni vojni je dobil več odlikovanj in pohval za hrabrost pred sovražnikom.

Ločitev najmlajših zakoncev

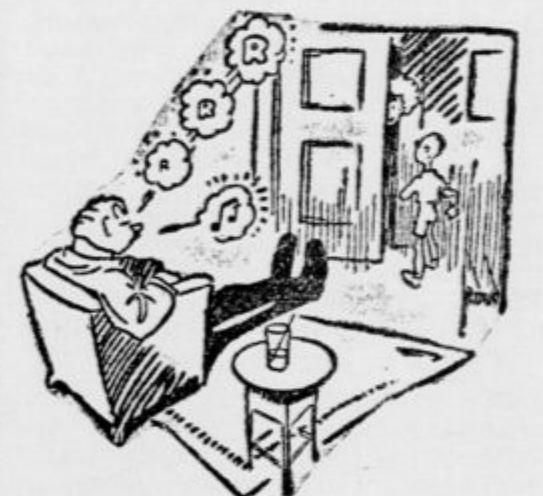
Najmlajša zakonca na svetu, vsaj med belokožci, 19-letni Russel Stimson in 14-letna Ruth Stimson, sta se ločila. Zakon je trajal komaj leto dni. Ko sta se lansko leto poročila, je ta poroka v Zedinjenih državah povzročila hude debate.

ANEKDOTA

Ko se Bismarck vselil v grad Friedrichruh, je sklenil, da mu zgradi novo stransko krilo. Najprvo so tla novega krila omejili s koli. Bismarck je s stavnikom in tesarjem stopal ob teh kolvih. Tedaj se je odprlo okno in zaskrbljen ženski glas je vprašal: »Dragi Otto, kaj pomenijo ti kovi?« — »Draga moja, tu bo nastalo novo stransko krilo«, odgovoril državnik. »Ah, kaj tako daleč ga boste gradili?« je dejal ženski glas. »To je pa škoda. Na ta način izgubimo lep pogled na sončno zaton z mojega okna.«

Bismarck se je z nasmeškom obrnil k stavniku: »Ali ste poročeni?« — »Da.« — »Nu, tedaj veste, da je naš gradbeni načrt propadel.«

VSAK DAN ENA

»Kako je z očetom, ali spi?« »Z očmi že, z nosom pa ne!« (»Berlinske Titende«)

Globinska bomba gre v morje

Angleški mornarji spuščajo v morje globinsko bombo

»Kakšno resnico?« je zajecjal Corentin in obraz se mu je zmracil.

»Dober človek sem,« je rekel Bel-Argent. »Najprej jej in pij. Odgovoriš mi potem, ko ne boš več ne lačen ne žejen...«

»Kaj naj ti odgovorim, strela božja?« »Ali je pravi ali ponarejen,« je resno dejal Bel-Argent.

Corentin je v togoti poskočil. Besno si je poškilil na konec nosu. A ka jpomagata srd in užaljeni ponos, kadar je želedec prazen in grlo suho? Corentin se je spustil na dno ponižanja: namesto da bi razbil steklenko nasprotniku na glavi, si je nalil iz nje poln kozarec, ki ga je slastno izpil.

»Po obedu, ne zdaj!« ga je opomnil Bel-Argent. Corentin je zastokal; toda divjačina je bila od sile vabljava, pašeta gospe Gregorjeve je kar sama silila v usta in pečena kokoš mu je polnila nosnice z rajsko dišavo.

»Naj bo: po obedu!« je dejal.

»Torej bom vendar že zvedel skrivnost!« se je žaljivo vzradoval Bel-Argent. »Spati nisem mogel zaradi nje. Ponoči sem se budil iz spanja in ugibal: »Je pravi? Je ponarejen? In v mislih sem si odgovarjal: »Dokler mi Corentin ne poreče, da je pravi, bo mrdil, da je ponarejen!... In ko bi se mi tudi zaklel na to, mu ne bom verjel, dokler se sam ne prepričam...«

»Oho Tega pa ne!... Nikoli!« je zarjovel Jakomin.

»Kaj?...« »Dotikal se ga ne boš!...«

Bel-Argent je zmajal z glavo kakor človek, ki ga znova obhaja okruten dvom. Vendar je moral biti v srcu manj neusmiljen, kot je bilo podoba, kajti končal je s skromnostjo, ki se je zdela Jakominu novo ponižanje:

»Torej se bom moral zadovoljiti s tvojo besedo... Nu, jej in pij; zadovoljil se bom.«

Corentin je jedel in pil. Steklenke so se naglo vrstile. Corentin si je moral priznati, da je Bel-Argent velikodušen gostitelj. Dve uri je že bilo, kar sta sedela za mizo; jedačo sta bila zdavnaj pospravila, toda žejna je bila videti čedalje hušja; na glavno stvar ni mislil nobeden več — ne Bel-Argent na svoje hudobno vprašanje ne Corentin na slovesni odgovor. Zaupljivo sta razodevala svoje skrivnosti, se bahala s svojimi pustolovščinami in govorila oba namah, ne da bi poslušala drug drugega. Tako je Corentin nazadnje zaleptal:

»Kdo sem? Kaj sem? Da, kdor bi to vedel!... A prav za prav niti sam ne vem... Ali sem bretonski grof? Sem mar prav zares gospod Jakomin de Corentin?«

Ko je to izrekel, je mahoma stopilo v izbo več črno oblečenih mož, ki jih je vodil narednik sodne straže. Obrnili so se k mojstru Gregorju, ki je že ob samem pogledu nanje prebledel in vztrepetal, in narednik je z močnim in strogim glasom zaklical:

»V imenu njegovega veličanstva kralja! Povedite nas pri tej priči h gospodu Jakominu de Corentinu!«

Mojster Gregor je prestrašen odskočil. Bel-Argent je od osuplosti okamenel. Corentin je vstal.

»Ali nisem rekel?« je prepadeno zajecjal. »V imenu njegovega veličanstva kralja: ja z sem gospod Jakomin de Corentin!«

Nato je stopil korak proti naredniku: »Gospoda Jakomina de Corentina iščete? To sem jaz. Kaj hočete od mene?«

»To ste vi? Prav. V kraljevem imenu vas aretiram. Primita ga, stražniki!...«

Kakor bi trenil, je bilo povelje izvršeno. Smrt-nobled in mahoma iztreznjen je Jakomin zavpil: »Aretirate me? Kaj sem vam storil? Česa me obtožujete?«

In Jakomin Corentin, ki v svojem življenju ni bil nikoli oženjen, Jakomin Corentin, ki je bil proti ženskam sama utelešena plahost in poseb-ljena čednost — Jakomin Corentin je obstal kakor solnat steber... kajti narednik sodne straže mu je odgovoril:

»Gospod Jakomin de Corentin, obtoženi ste mnogočestva!...«

Ubogega Corentina, polmrtvega od groze in osuplosti, so odveliki. Čez pol ure so se zaloputnila za njim debela vrata ene izmed jetniških celic v Chateletu...

XXXIV

Kralj se zabava

Četvorica, ki jo je don Juan sledil do ovinka Vrvarske ulice, je bila stopila v Loraydanov dvorec.

Nov alarm v Belgiji in na Nizozemskem

Varnostni ukrepi zaradi zbiranja nemških čet ob belgijski in nizozemski meji

Bruselj, 10. apr. br. (Stefani) V pretekli noči se je položaj na belgijskih mejah nenadoma izredno poostrel. Informacije, ki so davi krožile po Bruslju, kažejo, da so se koncentracije nemških čet na belgijskih mejah znova pričele in ojačile. Politična javnost zasleduje dogodke z napetimi žicami.

Ministrski predsednik Pierlot je bil davi na vse zgodaj v gradu Laakenu, kjer ga je kralj Leopold takoj sprejel v avdienco. Avdienca je trajala izredno dolgo časa. Takoj nato je bila v vsaj naglici sklicana belgijska vlada. Po seji je bil izdan komuniké, ki pravi, da je vlada razpravljala o najnovejšem razvoju položaja in da se je belgijska vlada odločila, za vsako ceno ohraniti dosedanj neutralnost. Po seji sta se ministrski predsednik Pierlot in zunanji minister Spaak odpeljala znova na dvor.

Amsterdam, 10. apr. br. (Stefani) Tudi v tujakšnih političnih krogih ugotavljajo, da se je položaj na nizozemskih in belgijskih mejah spričel najnovejših koncentracij nemških čet na tem področju znatno poostrel. Že snoči je nizozemska vlada na daljši seji razpravljala ne le o položaju, ki je nastal spričel nemških čet na Danskem in Norveškem, nego tudi o dogodkih ob nizozemskih mejah. Ponoči in danes so se vojaški dopustniki vračali v obmejne garnizije. Ves promet se je naglo

razvijal. Na železniških postajah so bili postavljeni zvočniki, ki so vojaštvu dajali navodila. Danes popoldne so bile vse te operacije dovršene in je Nizozemska že v strogi pripravljenosti. Najintenzivnejši je bil promet v Utrechtu, ki ga je ponoči in danes pasiralo okrog 100 vojaških vlakov. Vse strateško važne točke, mostovi, železniške proge in ceste so zastražene.

Amsterdam, 10. aprila. AA. (Havas) Dejstvo, da je imela nizozemska vlada snoči takoj po sprejetju novih vojaških varnostnih ukrepov sejo, se tolmači tako, da smatra nizozemska vlada položaj za zelo resen. Na Nizozemskem se odkrito boje, da se vojna ne razširi in da tudi Nizozemska ne pride v nevarni pas. V gotovih nizozemskih krogih izražajo na podlagi vesti iz nemških virov tudi bojazen, da se bosta Francija in Anglija odločili za vojne operacije v tej smeri ter na ta način kompenzirali zavzetje Danske s strani Nemčije. Zavezniški komuniké, ki je bil objavljen včeraj v Londonu opravičuje te glasove. Toda uradno se sporoča, da je nizozemska vlada na včerajšnji seji proučevala samo splošni položaj.

Haag, 10. aprila. Br. Oblasti so izdale danes v Amsterdamu in Haagu nove varnostne ukrepe. Pred vsa iavná postopja so bile postavljene straže. Policija kroži po mestih v manjših motoriziranih oddelkih.

Danes pričetek poostrene blokade

Predsednik francoske vlade o najnovejših vojnih dogodkih

Pariz, 10. apr. j. (Havas). Predsednik francoske vlade Paul Reynaud je dal danes popoldne pred senatom naslednjo izjavo:

Francija je hotela napraviti konec vsakemu nadaljnjemu prevažanju švedske železne rude v Nemčijo. V to svrhu smo blokirali norveške teritorialne vode. S tem je bila dejanski dosežena popolna nevtralnost Norveške proti Nemčiji. Niti tona železne rude naj bi v bodoče ne prišla več v Nemčijo preko Narvika. Tudi Nemčija je s svoje strani pričela akcijo ter je bila pač hitrejša in je storila svoje korake pred nami. Iz svojih pristanišč je Nemčija poslala proti Norveški svojo vojno mornarico. Mornarji nemških vojnih ladij so, preoblečeni v trgovinske mornarje, zasedli norveške luke. Na drugi strani je Nemčija istočasno navalila na Dansko, proti kateri je rajh izvršil svojo akcijo, ne da bi se ta dr-

žava kakorkoli s svojo silo postavila v bran. Na eni strani gre torej za dejanje blokade, na drugi strani pa za invazijo Danske, ki nima niti najmanjše zveze z blokado. Novo nasilje nad pravico s strani nacističnega režima nas ni moglo iznenaditi.

Z jutrišnjim dnevom se bo pričela izvajati zavezniška blokada z vso svojo strogostjo v vseh predelih, ki so določeni za izvrševanje kontrole nad nemskim blagom. Samo še pol vojne mornarice ostane Nemčiji proti britanski in francoski vojni mornarici. Današnji nemški vojni komuniké nam sporoča izgubo dveh njihovih križark »Blücher« in »Karlruhe«. Ostale nemške vojne ladje so blokirane v norveških lukah.

Ob koncu svojega govora je Reynaud izrazil priznanje francoski mornarici in pomorstvu, ki jima sledi Francija v njenem boju cnodušnega srca in navdušenja.

Silen vtis skandinavskih dogodkov v Ameriki

Splošno prevladuje prepričanje, da dogodki na Norveškem ne bodo ostali brez posledic za politiko Amerike

Washington, 10. aprila. j. (Havas). Iz ameriških parlamentarnih krogov se dozná va, da utegne imeti nemška akcija v Skandinaviji prav nagel vpliv tudi na dosedanj politiko ameriške narodne obrambe. Kot prvo posledico predvidevajo v teh krogih, da bo vlada zahtevala dodatne kredite za povečanje in pospeševanje vojne industrije, katere proizvodnja je zaenkrat nezadostna zlasti kar se tiče težkega topništva ter protiletalskega orožja. Šef generalnega štaba Zedinjenih držav general Marshall je danes izjavil, da spada nemška akcija v Skandinaviji v tisto vrsto, na katero je bil že svojočasno opozoril ameriški kongres, češ da se za letošnji spomlad lahko pričakuje veliki preobrati, glede na katere bi bilo potrebno, da bi »Amerika zavarovala svojo streho pred iskrami, ki utegnejo zažgati ameriški del zemeljske krogle.« V merodajnih ameriških krogih opozarjajo v zvezi z novim položajem v Skandinaviji na veliko strateško važnost, ki jo imajo za Zedinjene države zlasti danski posesti Island in Grönlandija.

kumente o pripravah za uveljavljenje ameriškega zakona o nevtralnosti za države severne Evrope. Dokumenti bodo objavljeni takoj, ko jih bo Roosevelt podpisal.

Washington, 10. aprila. AA. (Stefani). Danes bo predsednik Roosevelt ponovno razpravljal v Beli hiši z zunanjim ministrom Hullom in državnim podtajnikom Wellesom, da bi izdali potrebne ukrepe v zvezi z dogodki v Skandinaviji. Uporabljajoč nevtralnostni zakon bo vlada prepovedala obratovanje ameriških ladij z norveško obalo, pred katero so položene mine. Ko je razpravljal z veleposlaniki Velike Britanije, Norveške, Danske, Švedske in Finske, je Cordell Hull izjavil, da postaja stanje v Evropi vse bolj vznemirljivo. Tri ameriške ladje, ki so v nekem norveškem pristanišču, so dobile nalog, naj vkrajo ameriške begunce, ki jih je 522 na Danskem, 1067 na Norveškem in 1752 na Švedskem. Parlamentarni krogi pričakujejo izjavo vlade. Dogodki v Skandinaviji so v Wallstreetu povzročili skok ameriških delnic metalurgičnih podjetij, kakor tudi podjetij za izdelavo letal, avtomobilov in kemičnih izdelkov.

Angleško-sovjetski stiki

London, 10. aprila. s. (Ass. Press.). V spodnji zbornici je izjavil danes podtajnik za zunanje zadeve Butler na neko vprašanje, da je sovjetski veleposlanik Majski nedavno v razgovoru z zunanjim ministrom Halifaxom predložil Angliji obnovitev angleško-sovjetskih trgovinskih pogajanj.

Sovjetska unija in dogodki na severu

London, 10. aprila. Br. Ruski diplomatski krogi v Londonu zatrjujejo, da je bilo stališče sovjetske vlade do Švedske in Norveške obelozeno že v govoru, ki ga je imel na zadnjem zasedanju vrhovnega sovjetskega predsednika sveta komisarjev in komisar za zunanje zadeve Molotov. Včerajšnji dogodki sami na sebi za sovjetsko Rusijo ne morejo biti razlog, da bi opustila svojo nevtralnostno politiko.

Stockholm, 10. aprila. z. Včeraj je sovjetski poslanik obiskal zunanjega ministra in se pri njem informiral o razvoju dogodkov na Norveškem. Pri tej priliki je dal razumeti, da je bila Moskva nad postopanjem Nemčije prav tako presenečena in da nima Sovjetska Rusija s to akcijo Nemčije nobenega opravka. Kakor druge države, je bila tudi Sovjetska Rusija postavljena pred izvršeno dejstvo.

Moskva, 10. aprila. z. V tujakšnih političnih krogih smatrajo, da sedanji dogo-

ki najbolj opravičujejo stališče Moskve glede Finske. S pravčasno akcijo je Moskva preprečila, da bi postala Finska izhodišče za kako akcijo proti Sovjetski Rusiji. Sedaj so sovjetske meje tudi na tem področju dobro zavarovane in Moskva mirno gleda na nadaljnji razvoj dogodkov.

Potopljene vojne ladje

Oklopna križarka »Blücher« je bila stavljena v službo 8. junija 1937. Krščen je bila po istoimenski težki oklopni križarki nemške predvojne vojne mornarice, ki jo je potopil angleški admiral Beatty v slovitih bitki pri Doggerbanku 24. januarja 1915. V novi nemški vojni mornarici je bila sestrna ladja oklopne križarke »Hipper« in je tvorila posebno vrsto križark razreda »težkih oklepni križarke.« »Blücher« je bil dolg 195 m, 21,3 širok in je gazil 6,7 m pod morskó gladino. Tonaža mu je znašala 10.000 ton, imel je 1150 moč posadke. Njegovi stroji so razvijali 110.000 konjskih sil ter je vozil 32 milj na uro (okrog 60 km). Oborožen je bil z 8 topovi kalibra 203 mm, ki so bili nameščeni v štiri oklopni stolpih po dva in dva. Ti topovi so streljali okoli 21 km daleč. Poleg tega je imel močno srednjo artilerijo in sicer 12 topov kalibra 105 mm, ki so nesli do 10.500 m daleč. Oborožen je bil z 12 cvetni za lansiranje torpedov. Na svojem krovu je imel poleg tega tudi močno protiletalsko artilerijo in 3 letala.

Lahka križarka »Karlruhe«, ki je bila potopljena pri Kristsundu, je bila stavljena v službo 20. avgusta 1927 ter je tvorila s sestričkama križarkama »Kölnom« in »Königsbergom« razred »lahkih križark«. Križarka »Köln« je bila dolga 169 m, 15,2 m široka ter je gazila pod morskó gladino 5,4 m. Tonaža je znašala 6000 ton, imela je 592 moč posadke. Njeni Dieslovi motorji so razvijali 65.500 konjskih sil ter je vozila z brzino 32 milj na uro (okoli 60 km). Bila je prirejena za križarske operacije proti trgovskim ladjam in je mogla prevoziti brez pristanka 9800 milj. Pri gradnji te vrste križark so pričeli nemški brodograditelji prvič uporabljati sistem varjenja plošč lađiškega trupa, namesto spajanja z zakovicami. Poleg tega so opremili v o notranjost križarke z lahkim kovinami, predvsem z duraluminijem. Na ta način prihranjeno težo so uporabljali za močno artilerijsko amirnanje ter je bila »Köln« oborožena kar s 9 topovi kalibra 150 mm. S temi topovi, nameščeni po tri in tri v oklopnih stolpih, je predtavljala daleko nadmočni tip križark te tonaže nad vsemi ostalimi v drugih mornaricah. Poleg tega je bila oborožena še s 6 topovi kalibra 88 mm in 12 cvetni za lansiranje torpedov. Močna je bila tudi njena protiletalska artilerija. Na krovu je imela 2 letala.

Nemčija je vstopila v drugo svetovno ladjo z dvema velikima bojnjima ladjama »Gneisenau« in »Scharnhorst« s po 26.000 ton, s tremi žepnimi oklopnikami »Deutschland«, »Admiral Spee« in »Admiral Schere« s po 10.000 ton in z dvema težkima oklopnima križarkama »Blücher« in »Hipper« s po 10.000 tonami. Vsega skupaj torej s 7 bojnjimi ladjami s skupno tonažo 102.000 ton. V dosedanjih pomorskih bitkah je nemška mornarica izgubila dve bojni ladji »Admiral Spee« in »Blücher« s tonažo 20.000 ton, tako da ji preostaja še 5 bojnih ladij s skupno tonažo 82.000 ton. To je toliko, kolikor imata skupaj angleški bojni ladji »Rodney« in »Nelson«.

Poleg tega je sigurno, da je težka oklopna križarka »Hipper« hudo poškodovana in da se izvesten čas ne bo mogla operirati. Stvarno ima sedaj nemška mornarica za obrambo pred napadi angleške in francoske na razpolago še 4 bojne ladje. Anglija ima v službi 19 bojnih ladij, Francija 9. Pri tem je seveda treba računati s tem, da ni med temi 28 bojnjimi ladjami nobene s tonažo pod 20.000 ton, dočim ima Nemčija danes samo dve taki bojni ladji: »Gneisenau« in »Scharnhorst«.

Po poročilu angleške admiraltete sta bila v nizozemskih vodah potopljena v bitki pred pristaniščem Marvick torpedni rušilec »Hunter« in »Hardy«. Oba sta bila zgrajena leta 1936. »Hardy« je imel tonažo 1505 ton. Njegovi stroji so razvijali 38.000 konjskih sil in je vozil z brzino 36 milj na uro (okrog 66 in pol km.). Za pogon je vozil s seboj 500 ton nafte, s katero je vozil lahko brez pristanka do 6000 milj. Dolg je bil 102 m in širok 10,2 m. Posadke je imel 175 moč. »Hardy« je bil voditelj flotilje rušilcev.

Drugi rušilec »Hunter« je imel 1340 ton tonaže. Stroji so razvijali 34.000 konjskih sil. Vozil je z brzino 35,5 milje. Na krovu je imel 50 vagonov nafte, s katero je lahko prevozil brez pristanka 6000 milj. Dolg je bil 98 m in 10 m širok. Posadke je imel 145 moč.

Finsko-sovjetska pogajanja

Helsinki, 10. aprila. s. (Finska tel. ag.). Pogajanja finske delegacije s sovjetsko vlado v Moskvi potekajo zadovoljivo. Pojavila se niso nobena nesoglasja. Posvetovanjem je doslej ponovno prisostvoval osebno tudi Molotov. Prebivalcem na Karelski ožini je bilo priznано pravica opcije glede državljanstva. Poslužiti pa se je morajo do 15. maja. Do tega roka bodo izmenjani tudi vojni ujetniki med obema državama.

Po sovjetsko-finski mirovni pogodbi bo Pečenga z okolico nočoj ob 21. izročena Fincem. Sovjetske čete so ozemlje izpraznile brez vsakega incidenta.

Kardinal Verdier na mrtvaškem odru

Pariz, 10. aprila. AA. Snoči in vso noč so usmiljenke bdele ob krsti pariškega nadškofa, kardinala Verdiera. Zjutraj so pomrtno ostanke prenesli v nadškofijo in jih položili na mrtvaški oder. Umrl kardinal je obelčen v svečano obleko, na glavi pa ima belo mitro. Na rokah ima rdeče rokavice. Ob dnu krste leži njegov kardinalski klobuk. Ob 11. je bilo publiki dovoljeno pokloniti se pred zemskimi ostanke umrlega kardinala. Stalno prihajajo na pariško nadškofijo brzojavni sožalja. Med drugimi je izrazil sožalje tudi primas Belgije kardinal van Roy, predsednik poljske vlade general Sikorski i. dr.

BELEŽKE

Vprašanje Suzorja pred očločitvijo

Izgleda, da je vprašanje Suzorja res že stopilo v odtični štadij. V torek sta o njem podrobno razpravljala predsednik vlade Cvetković in dr. Maček, nato pa sta se oba posvetovala z ministrom za socialno politiko dr. Budisavljevičem in ministrom dr. Konstantinovičem. Ni še znano, kako bo vprašanje rešeno, ali v smislu popolne likvidacije Suzorja in ustanovitve docela samostojnih socialno zavarovalnih ustanov v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu, ali pa v smislu dalekosežne decentralizacije Suzorja po pokrajinah. Minister za socialno politiko dr. Budisavljevič zavzema stališče, da je treba Suzor v interesu celokupnega delavstva očuvati in da bi njegova likvidacija značila propast ene najlepših in najbolj pomembnih pridobitev našega socialnega skrbstva.

Plačevanje davkov na Hrvaškem

Zagrebski listi zavračajo kritike nekaterih beograjskih listov, naslovljene na finančnega ministra dr. Šuteja, da vodi enostransko finančno politiko pri razdeljevanju finančnih bremen na posamezne sioje. Posebno odločno pa zavračajo pripombe, da bodo davčne uprave v banovini Hrvatski sedaj opravljale svoj posel slabše kakor doslej, ker so prišle pod kompetenco banske uprave. »Jutarnji list« pravi, da bodo »sedaj državni davki v banovini Hrvatski bolj temeljito plačevani, kakor v Beogradu ali katerikoli drugi banovini. Prepričani pa smo seveda, da so prenehali časi privilegiranja beograjske čaršije, kakor tudi bega industrije iz banovine Hrvatske v Beograd.«

Zabeležiti je treba zagotovitve »Jutarnjega lista«, da bodo sedaj državni davki tudi v banovini Hrvatski popolno in pravočasno odrajanji. Pripomnili bi samo, da resno dvomimo, ali bo v doglednem času v tem pogledu kdo dosegel naš slovenski rekord.

Tudi »Hrvatski dnevnik« zavrača pomsleke beograjskih gospodarskih krogov zaradi bodočega plačevanja davkov v banovini Hrvatski in pravi, da bo »pod kompetenco banske oblasti izključeno, da bi kdo s pomočjo dobrih zvez izposloval zmanjšanje svojih davčnih obvez, kakor se je doslej le prečesto dogajalo.«

O finančni avtonomiji Hrvatske

V ponedeljek se je mudil v Zagrebu finančni minister dr. Šutej in so se na banovini ves dan vršile konference o izvedbi uredbe o financiranju banovine Hrvatske v zvezi z državnimi proračunskimi najistinami. Ob tej priliki objavljá včerajšnji »Hrvatski dnevnik« uvodnik o tem, ali je za uredbo o financiranju banovine Hrvatski prenečeno na banovino tudi zakonodajstvo glede davščin, ki jih je država prepuštila Hrvatski. »Hrvatski dnevnik« smatra, da je to izven dvoma. Zakonski predpisi glede davščin, ki so prenečene na banovino Hrvatsko, veljajo po njegovem mnenju na Hrvatskem samo tako dolgo, dokler jih banovina ne spremeni. Na predlog bana Hrvatske more kr namestništvo že sedaj menjati dosedanje predpise o zemljarini, pridobitni, taksah in isto tako pa bo mogel hrvatski sabor, kadar se sestane, s svojimi zakoni menjati predpise o teh davščinah in uvajati tudi nove oblike davščin. Le predpisi o onih davkih, ki so ostali državni zajednici, se ne morejo enostransko menjati s strani banovine Hrvatske.

»Hrvatski dnevnik« je dalje mnenja, da vlada ne more več odvzeti Hrvatski davščin, ki jih je s svojo uredbo prepuštila banovini. Ona ji lahko samo prepusti še nove davke in samostojno odločevanje o njih. Finančna samostojnost Hrvatske se bo s časom še bolj razširila. Potem nagodbe med dvema enakopravnima činitelzema se more spremeniti tudi način financiranja državne zajednice. Za sedaj je ostalo pri starem načinu, ker bi sicer nastale prevelike tekočice. V ostalem je državna zajednica sedaj radi izjemnih izdatkov, ki jih nalaga svetovni položaj, zadržala za sebe dohodke, ki bi bili za normalne prilike preveliki.

Pritožbe krščanskih socialistov

»Delavska pravica«, glasilo krščanskih socialistov, posveča uvodnik borbi Jugoslava proti Jugoslovanski strokovni zvezi. Pri tem piše:

»Nad pet let že trdijo ti ljudje po slovenskem časopisju in na svojih sestankih, da je JSZ zašla v marksistične vode in da je prodrla komunistična miselnost v njene vrste. Očitajmo nam, da nismo več pravi katoličani, ter so zlorabili proti nam celo konferenco duhovščine ljubljanske škofije. Komaj se je končala ta konferenca, na kateri so razpravljali o resolucijah kongresa Kristusa Kralja, že so raztrbili po vsej deželi, da bo Jugoslovanska strokovna zveza obsojena v Škofijskem listu. S tem nelepim delom so hoteli prepričati naše člane, da ne bodo več katoličani, ako še ostanejo člani naše organizacije. Vsi ti dogodki in borbe kažejo, da mora tičati pravi vzrok za nje neke druge in ne za spretno podvaljenim marksizmom in komunistom. Kje tiče ti vzroki, ni težko uganiti. Nekateri ljudje bi namreč želeli, da bi se delavstvo nečalo s socialnimi vprašanji samo v toliki meri, kolikor to pač prija gotovi družbi, ne pa delavstvu.«

O stališču muslimanov

Dr. Mačkovo glasilo citira beležko sarajevske »Muslimanske svjesti«, ki pravi, da izgleda, kakor da bi se v vladi uveljavljalo razpoloženje za poskus, rešiti vprašanje Bosne in Hercegovine vsaj deloma v duhu muslimanskih zahtev, to je v duhu avtonomije Bosne in Hercegovine. »Hrvatski dnevnik« je glede te domneve jako skeptičen in piše:

»Muslimanska svjest« očitno ne uvideva, da je na konferenci JRZ za drinsko banovino vprašanje položaja Bosne in Hercegovine samo odstavljeno z dnevnega reda v okviru JRZ. Zdi se, da »Muslimanski svjesti« politični položaj sploh ni jasen in še posebej ne položaj JRZ. Boš radi tega položaja se je dr. Korošec sestel z dr. Behmenom in se trudil, da vsaj na zunanji ublaži napetost med njim in dr. Kulenovičem,

dobro vedoč, kako škodljive posledice bi imelo za JRZ, ako bi iz nje izstopil dr. Kulenović s svojimi prijatelji.

Med Beogradom in Ljubljano

V Beogradu je bil v torek kongres jugoslovenskih studentov. O kongresu, ki so ga organizirali sinušteltji beograjskega vseučilišča prinaša vladno »Vreme« obširnejše poročilo s slikami. V poročilu poudarja, da so prisostvovali kongresu tudi delegati ljubljanske in zagrebške univerze ter fakultet iz Subotice in Skoplja. Končno »vaja« »Vreme«, da je bila na kongresu soglasno sprejeta resolucija, ki se izreka za mir in za strogo nevtralnost Jugoslavije.

Povodom tega kongresa so ljubljanski akademiki, ki pripadajo JRZ, sprejeli resolucijo, v kateri izjavljajo, da predstavljá beograjski kongres prikrito komunistično propagandno akcijo. Zahtevali so zato »brezbizirno oblastveno borbo proti vsem framažonskim, republikanskim in komunističnim pojavom v državi« z uvedbo prisilnega dela, razpustom legaliziranih prikritih komunističnih organizacij in ustavitvijo vseh levčarskih listov in publikacij. Akademiki, ki pripadajo stranki JRZ, izjavljajo, da so s tem svojim nastopom pričeli »veliko borbo za dinastijo, za narodno in državno moč« ter pozivajo vso narodno javnost, da se jim priključi.

Nujno potrebno bi bilo, da bi se zadeva razčistila, ker se zdi vendarle malo verjetno, da bi glavno vladno glasilo simpatično poročajo o tej prireditvi, če bi bila res taka, za kakršno so jo označili ljubljanski akademiki JRZ!

Kako letijo nemški letalci na Scapa Flow

Nemški listi objavljajo obširne opise poletov nemških letalcev nad angleško pomorsko porišče v Scapa Flowu. Nemška letala morajo pri teh napadih preleteti iz svojih izhodišč in nazaj nad 2000 km. Povprečno je pri teh poletih vsako nemško letalo osem ur v zraku, od tega polovico ponoči. Med poletom pada temperatura v kabinah često na 30 do 40 stopinj pod ničlo.

Posadke letal si preganjajo na razne načine čas med dolgo vožnjo. Nekateri igrajo na orgljice, drugi zopet kvarteto. Poleg pilota je najvažnejša oseba v letalu radiotelegrafist, ki je neprestano v zvezi z ostalimi letali ter z matičnimi letališči v Nemčiji. Na povratku pa je poleg radiotelegrafista v neposredni zvezi s svojim matičnim letališčem tudi pilot, ki ima na ušesih poseben miniaturni radijski aparat. Z njim posluša posebno kratkovalovno radijsko postajo svojega letališča, ki mu neprestano pošilja v najprej domenejene znake. Pilot mora skrbeti, da čuje vedno en-ki ton teh znakov, kar mu dokazuje, da je na najbližji poti do svojega letališča. Na ta način se vračajo letala kakor po nevidno začitnati poti skozi noč in oblake proti svojemu izhodišču.

Vsi letalci, ki se udeležujejo poletov nad Scapa Flow in nad angleško obalo, so izvežbani kot pomorci. Zaradi tega lahko prisilno pristanejo na morju, če se jim pokvarijo motorji in letalu, odnosno če je letalo toliko poškodovano, da mora pristati na odprtem morju. V vsakem letalu imajo zložljiv čoln iz gumija, ki ga je mogoče uporabiti za rešitev posadke v primeru prisilnega pristanka na morju. Vsak letalec v teh letalih je opremljen tudi s plavalnimi jopiči. V letalovih plovkah (vsata letala so »amfibije« s kolesi in plovkami) pa se nahajajo rezervna hrana, voda in signalne priprave, predvsem rakete.

Tajnost finsko-sovjetskih pogajanj

Moskovski poročevalci »Frankfurter Zeitung«, ki je že lani v septembru podal izredno zanimiv popis ozadja pogajanj med Rusijo in baltičskimi državami, je pred par dnevi objavil prav tako zanimiv popis ozadja pogajanj med Finsko in Rusijo za sklenitev »moskovskega miru«.

Pisec navaja, da so finski delegati prišli z letalom v Moskvo v največji tajnosti. V moskovskih izvenruskih diplomatskih krogih niso bili na možnost takega obiska niti najmanj pripravljani in ameriški veleposlanik Steinhardt se je še istega dne, ko so prispeli finski delegati, zamen trdil posredovati med Helsinkim in Moskvo. Govoril je celo z Molotovom, ne da bi bil ta z besedico namignil na pripravljena pogajanja. Čeprav so v inozemstvu krožile o pogajanjih že vse mogoče verzije, so moskovski odgovorni krogi vse čas strogo molčali. Tako tudi tuji poročevalci listov niso prišli do poročil, dokler ni bil moskovski sporazum že izgotovljen in podpisan.

Nova poplavna katastrofa

Beograd, 10. aprila. p. Dočim je voda v Dunavu in Savi zadnja dva dni padala, je začela snoči zopet naraščati in je danes zopet dosegla najvišje stanje. Sava je narasla celo še za 2 cm nad svoje prejšnje najvišje stanje.

Do nove katastrofe je prišlo ponoči v Novem Sadu, kjer se je okrog 22. porušil nasip ob velikem kanalu kralja Aleksandra. Voda je poplavila vso okolico in je prodirala proti mestu, tako da je bila nevarnost, da bo poplavljeno vse mesto. Da bi to preprečili, so morali tudi na nasprotni strani prekopa porušiti del nasipa, da se voda otekala na drugo stran. Poplava je zaradi tega zavzela še večji obseg. V Novem Sadu se mude ministri Beslić, Tomić, Čubrilović in dr. Krek.

Visoko nemško odlikovanje za dr. Mačka

Beograd, 10. aprila. p. Nemški poslanik von Heeren je obiskal danes podpredsednika vlade dr. Mačka ter mu pri tej priliki izročil veliki križ Nemškega orla, s katerim ga je odlikoval kancelar Hitler.

Uspesh Akademskega pevskega zbora v Beogradu

Sarajevo, 10. aprila. p. V gledališču je bil snoči koncert ljubljanskega akademskega pevskega zbora. Gledališče je bilo nabitó polno in je priredilo slovenskim akademikov prisrčne ovacije. V imenu kulturnih organizacij jih je pozdravil dr. Bogdan Vidović. Koncert je odlično uspel in so morali vedno znova dodajati.

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM
 Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za štiro ali danjanje naslovov plačajo oni, ki iščejo služb. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolni in zavitve se računajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za štiro ali danjanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se računajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za štiro ali danjanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Službo dobi

Gospodinjo!
 samostojno, katere ima vse želje za perutnino, sprejemno v dobro službo v bližini Ljubljane. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 10023-1

Dekle

začetnica, sprejemna v pomoč pri gospodinjstvu. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 10023-1

Brivskega pomočnika

dobrega delavca, po možnosti katere dela željeno v vodno mulinacijo, sprejemno v stalno službo. — Brivec Rakič, Muta. 10024-1

Dekle za Sušak

za vse hišne posle, šče zakonski par z 1 otrokom. Nastop takoj. — Ponudbe z navedbo imena, dostojne plače poslani na Dani Kajon, Sušak, Sokolski trg 7. 10025-1

Pekovskega pomočnika

skupnega delavca sprejme takoj Soklič, pek. Bled. 10004-1

Artistična zadruga

v Zagrebu, Ilica br. 31 — sprejma v izobraževanje v umetniški pisni umetnosti talentirane začetnike in umetnike, posreduje namestitve in skibi za njihov napredek in socialno sigurnost. Za podrobnejše informacije obrnite se osebno ali pismeno na Artistično zadrugo, Zagreb, Ilica 31. 110-1

Frizerka

dobra moč, dobi stalno službo. Nastop takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. Istotam se sprejme vatenka, šče z nekaj učne dobe. 10019-1

Uradnika(ce)

upokojenca(ka), verizirano moč v trgovskih poslih in zemljiški knjigi, iščem za takoj. Ponudbe z navedbo imena na ogl. odd. Jutra pod »V pisarni«. 10017-1

Službe išče

Gaterist
 dober brusac, zmožen vseh popravil jermenikov, šče službe. Ponudbe na poštni listič na ogl. odd. Jutra pod »Spretno«. 10003-2

Strojnik

več lesne manipulacije, išče službo. Ponudbe na poslovni listič na ogl. odd. Jutra pod »Dobro«. 10002-2

Zasluzek

Vsako prepisovanje na stroj prevezam na dom. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 10000-3

Potniki

Lokalnega zastopnika dobro vpeljane, za Ljubljano, šče tovarna za volične spretnosti predmet. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »M. N. R. 301c«. 6932-5

Prodaj

Desertna vina proek, bermet, vermouth stalno na zalogi pri M. Cesar vinska trgovina, Ljubljana 7 Galsiška ul. 3. Telef. 23-69. 112-6

Kino kamera

semalna (Cinema) skoro nova, ugodno napredaj. — Ostrožnik, trgovina Pasaža. 10032-6

Ciprese

za park, vrtno ograjo, po kopalski št. v vseh vrstah do dva metra ima po ugodnih cenah napredaj v lastni gozdni drevesnici — Franc Dolenc, Predvor nad Kranjem, Dravska banovina. 7058-6

Rdeč čebulček

po znižani ceni nudimo Sever & Komp., Ljubljana. 6917-6

Kočija, seneni voz

sanke, stiskalica za gozdnice, mlina za sadje in še mnogo drugih predmetov za gospodarstvo bo napredaj v nedeljo 14. aprila na licu mesta v Smartnem pri Litiji. J. Razboršek. 7595-6

Opremo za trgovino

z mehaniziranim, prodajnim nameni, skupno ali pa posamezne komade in šče: stelaže za manufakturno, stelaže za špecerijo in droge z omaricami, zasteklene stelaže in prodajne mize za galanterijo, steklene omare za klobake, več prodajnih miz, par tisoč praznih steklenic itd. itd. Ogleda in kupi se lahko na licu mesta v nedeljo dne 14. aprila v Smartnem pri Litiji. J. Razboršek. 7594-6

Antično blagajno

renesasnica, ugodno prodajna trgovina Umjetnost, Demšar Kolodvorska 30, Ljubljana. 10006-6

Sportni vozček

dobro ohranjen, prodaj. Zumer, Zabajk 8, Ljubljana. 10013-6

Trgovski portali

in izložbe v dobrem stanju poceni napredaj. Bogataj, Kongresni trg 19. 10012-6

Kupin

Moško kolo a samo v prav dobrem stanju, kupim. Sv. Petra cesta 48. 7498-7

Priložnostni nakup

poltovornih avto in novo 100 cm motorno kolo, najboljša znamka, napredaj. Stroja delavnica, Sv. Petra cesta 85. 10007-10

Kolesa

raznih svetovnih znamk kupite najceneje v Novi trgovini na Tyrševi 36. Rabljena kolesa vza. memo v račun. 7401-11

Damsko in moško kolo

Sprejmite nam na dobišnic ali ustno Prevoz obištvu preskrbimo sa ml. Ivan Mathian Ljubljana Tyrševa 12. 19-12

Pohištvu

Novo in že rabljeno ki ga želite prodati ali sa memo dati v šrambo — sprejemno v posebni oddelki komisije proinj po zelo ugodnih pogojih. Kupcev je v tem oddelku vedno dovolj za dobro ohranjeno pohištvu. Vso reklamo preskrbimo sami — Sprejmite nam na dobišnic ali ustno Prevoz obištvu preskrbimo sa ml. Ivan Mathian Ljubljana Tyrševa 12. 19-12

Lepo sobo

opremljeno, poseben vhod, s souporabo kopalnice od doma. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 10015-23

OGLAS

Prema odluci upravnog odbora oficirskog doma garnizona Ljubljanskog od 5. aprila 1940. godine u sali oficirskog doma u Ljubljani — Tabor održaće se na dan 11. maja 1940. godine u 11 časova

PRVA USMENA JAVNA LICITACIJA ZA IZDAVANJE

POD ZAKUP MENAŽE I BIFEA OFICIRSKOG DOMA ljubljanskog garnizona za vreme od 1. juna 1940. godine do 31. maja 1941. godine.

Uslovi za ovu licitaciju

Usvlovi za ovu licitaciju mogu se videti svakog dana od 8.—18. časova u čitaonici oficirskog doma. Kaucija u sumi od Din (8.000) osam hiljada u gotovom novcu ili vrednostnim papirima po berzanskoj ceni, polaže se na kasi oficirskog doma do 10 časova označenog dana za ovu licitaciju.

Ponudjači imaju biti sadbeveni ovim dokumentima:

Svedodžbom o državljanstvu; Uverenjem o zavičajnosti; Uverenjem o dobrom vladanju i ponašanju, kao i da nije sudski sudjen niti osudivan za prijava dela; Uverenjem o priznatom pravu za vođenje gostiona i točenju alkoholnih pića; i Lekarskim uverenjem od državnog lekara o zdravlju i sposobnosti ponudjačevog, da vodi menažu i bife doma.

Broj 128 iz Uprave oficirskog doma u Ljubljani — Tabor 1 od 9. aprila 1940. godine.

Za 15. april

iščem separirano sobo z eno posteljo in uporabo kopalnice. Event. z vso oskrbo v dobri hiši ali vili. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod štiro »No. 16«. 10005-23a

Glasičila

Stare gosli prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 10033-26

Kupim

klavir, pianino, staro violino, pisalni stroj, šivalni stroj. Ponudbe na oglasni odd. Jutra pod »Placam takole«. 10008-26

Zenitve

Zenitve in možitve boljših krogov posredujem strogo diskretno, vestno in solidno. Velika izbira odličnih partij. — Prvovrstne družinske zveze. Informacije pošljemo proti nakazilu v zmkah 10 din, diskretno. »REZOR«, Zagreb, pošta 3. 7589-23

Gospodična

Slovenka hčerka ugledne trgovske in posestniške obitelji iz okolice Celja, simpatična, vzorne preteklosti, 26 let, srednje višine, 70.000 din dote in dediščina, želi po ročit želeniškega ali drugega uradnika Slovenca. Informacije daj: REZOR, Zagreb, pošta 3. 7590-25

Stroji

Lanz lokomobilo z ventilnim krmilom 50—55 KS za kurjavo z odpadki in žagovino, v zelo dobrem stanju prodaj. — Paromlin Novak, Grubišno polje. 7513-29

Zivali

Foksterierko čistokrvno, resaste dlake, z rodovnikom, oddam samov dobre roke. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod štiro »Foksterierka 111«. 10051-27

Pridelki

Cca 10.000 kg sena prodam tako skupaj ali posamezno. Ivan Prešern, Kranj. 7593-33

Izgubljeno

Dobro znana oseba ki je pobrala pred hotelom »Stone brosko«, se naproša, da jo odda upravi policije. 7598-28

Dražbe

Starine grofov Moscon z inventarjem gradu Pišče bodo razprodane na dražbi v ponedeljek 15. t. m. v veliki dvorani hotela Metropol v Ljubljani. Predogled v nedeljo 14. t. m. brez vstopnine. Antikviteti Tizian, Ljubljana. 7555-32

Razno

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah. CERN, juvelir Ljubljana Wolfova ulica

MODROCE

patentne postelje mreže nudi solidno in po nizki ceni R. RADOVAN tapetnik Mestni trg 13.

PREMOG

KOKS — DRVA nudi I. Pogačnik BOHORICEVA 5 Telefon 20-59 Postrežba brezhibna

Linolej

za kuhinjo — najcenejše v zalogi pri SEVER, LJUBLJANA, Marijin trg 2. Strokovno polaganje linoleja.

HIGIJENSKE ZNOJNICE

orez gume, patentirane in po zakonu zaščitene DR. ZVONIMIRA PAVELIČA Nepremočljivo, sterilizirano. Vsak par garantiran. — Dobivajo se v vseh boljših trgovinah. — Izdeluje: »SANITAS«, izdelovanje higijenskih znojnic, Subotica, Blesakova ul. 5.

ZAHVALA

Vsem, ki ste z nami sočustvovali in nas tolažili ob nenadomestljivi izgubi naše ljubljene soproge, matere, sestre in tašče, gospe

MARIJE PERKO

roj. LEOPOLD SOPROGE UPRAVITELJA

jo obsuli s cvetjem in ji podarili vence ter počastili na katerikoli način njen spomin in vsem, ki ste jo v tako velikem številu spremlili na njeni zadnji poti — naša prisrčna zahvala.

Ljubljana, Wlen, Knittelfeld, 10. aprila 1940. Rodbini PERKO—MACK

SPORT

Kakšna bo slovenska nogometna liga? Osem klubov bo igralo v njej, ostali pa posebej v ljubljanskem okrožju ter v obeh podzvezah v Mariboru in Celju

Po končanem ligaškem tekmovanju in po zaključku prvenstvenega tekmovanja za sezono 1939/40 v območju SNZ — to slednje bo odigrano še po starem sistemu — bodo najboljši slovenski klubi tekmovali sami med seboj v tako zvani slovenski ligi. Prvo tekmovanje po novem sistemu se bo začelo jeseni, torej nekako v drugi polovici avgusta. Ker bo prijatelje nogometa gotovo zanimalo, kako se bodo v bodoče vsi znani ali tudi dozdaj manj znani slovenski klubi borili za točke v raznih tabelah, podajamo v naslednjem kratkem izvleček iz propozicij za prvenstveno tekmovanje SNZ, ki so bile odobrene na zadnji seji upravnega odbora dne 2. t. m. Glavne določbe teh propozicij so naslednje:

Za prvenstvo SNZ bodo klubi tekmovali v slovenski ligi, ki bo v prvem letu štela 8 klubov, in sicer naslednje: a) SK Ljubljano in b) vse finalistice iz vseh treh skupin I. razreda, ki se bodo po starih propozicijah kvalificirali za finalna tekmovanja, razen obeh klubov iz Čakovca, ki bosta sicer tekmovala za naslov prvaka SNZ v letošnji sezoni, za vstop v SL pa ne prideta v pošte. (Če bi danes sestavili teh 7 finalistov po trenutnem stanju v vseh treh skupinah, bi bili torej slovenski ligisti: Mars, Kranj, Bratstvo, Amater, Celje, Zeleničari in Rapid.) Prvak SNZ prejme za vsakoletno zmago pokal s primernim besedilom, zadnjeplasirano moštvo pa se spet uvrsti v svojo skupino I. razreda. Predzadnji klub po končanem tekmovanju igra za obstanek v SL dve kvalifikacijski tekmi z drugoplasiranim klubom iz kvalifikacijskih tekem za vstop v SL.

Za vstop v SL tekmujejo prvaki obeh podzvez in ljubljanskega okrožja po dvojnem sistemu na točke. Zmagovalec iz teh tekem se uvrsti na mesto zadnjeplasiranega kluba iz SL, drugoplasirani pa igra dve kvalifikacijski tekmi s predzadnjim iz SL in prestopi, če zmagava, v SL. Propozicije vsebujejo razne podrobne določbe tehničnega značaja, zelo stroge pa so sankcije v primeru, če bi hotel kateri izmed klubov SL, tekmo odpovedati ali prepustiti brez igre nasprotniku. Razen tekmovanja v SL bodo klubi SNZ tekmovali še posebej po razredih in skupinah v ljubljanskem okrožju ter obeh podzvezah v Mariboru in Celju. Klubi se v glavnem delijo v prvo- in drugo-razredne. V ljubljanskem okrožju tvori I. razred pet klubov doseďanjega I. razreda in prva dva iz doseďanjega II. razreda. Prvak med

temi igra kvalifikacijske tekme za vstop v SL, zadnjeplasirani pa se vrne v svojo skupino II. razreda. Vsi ostali klubi ljubljanskega okrožja tekmujejo v II. razredu v naslednjih skupinah: v ljubljanski (v kateri sta tudi SK Vič in SK Litija), gorenjski, notranjski, dolenski in trboveljski. Za vstop v I. razred tekmujejo prvaki vseh teh skupin po dvojnem pokalnem sistemu po posebnem vrstnem redu, ki je posebej določen.

Klubi mariborske podzveze, ki ne bodo igrali v SL, bodo tekmovali kot prvorazredni v dveh skupinah za naslov podzveznega prvaka. Zapadno skupino tvorijo klubi Mislinja in Slovan ter mariborski izven SL, vzhodno pa ptujski in prekmurska moštva. Prvak podzveze igra kvalifikacijsko tekmo za vstop v SL.

Klubi celjske podzveze, ki ne bodo prišli v SL, bodo tekmovali v dveh razredih. Prvi razred bodo tvorili prvorazredni klubi celjske skupine izven SL, prvak posavske skupine in prvaki II. razreda doseďanje prve skupine II. razreda. Vsi ostali klubi s področja te zveze se uvrstijo v II. razred. Prvak I. razreda igra kvalifikacijske tekme za vstop v SL.

Propozicije vsebujejo še razne določbe za primere neodločenih rezultatov, dalje glede deležiranja sodnikov, in pa razne prav tako stroge kazenske določbe za klube, ki bi drugim prepuščali tekme brez igre. Za vsa avtentična tolmačenja kakor tudi za izpolnitve teh propozicij je pristojen upravni odbor SNZ.

V nedeljo — „derby“ celjske skupine

Celje—Amater, najvažnejša tekma za prvenstvo I. razreda v tej skupini V nedeljo bo na celjski Glaziji najvažnejša tekma za prvenstvo I. razreda celjske skupine. Od izida te tekme bo odvisno sodelovanje enega ali drugega kluba v bodočem ligaškem tekmovanju. Razen tega daje srečanju posebno obležje razmerje, ki je doslej vladalo med gornjima rivaloma. Gotovo so še vsem znani dogodki, ki so dvignili toliko prahu v našem nogometu ob vsakem srečanju Celja in Amaterja v Trbovljah. Upamo, da bomo mogli v nedeljo zvečer ugotoviti, da se je ta važna tekma končala v mejah sportne fairnes in da tudi v bodoče ne bo nobenega nasprotstva med obojema kluboma na zelenem polju niti izven njega. Moštvi Amaterja in Celja se v tej sezoni nista posebno izkazali. Prepričani pa smo, da bosta v nedeljo pokazali vse svoje znanje in nudili lep nogomet. Tekma se bo pričela ob 16. Pred glavno tekmo bo predtekma.

Občni zbor ljubljanske Svobode

V Delavski zbornici je bil v petek zvečer dobro obiskan občni zbor SK Svobode, na katerem je odbor podal zanimiva poročila o delovanju kluba v preteklem letu. Iz blagajniškega poročila je bilo razvidno, da je imel klub približno 10.000 din dohodkov in nekaj manj izdatkov. Tukaj je bilo sišati tudi kritiko, da ni bil klub deležen nikakih podpor od pristojnih oblasti, temveč je bil navezan zgolj na dohodke, ki so jih nudili odborniki, bodisi sami v denarju ali z žrtvovanjem dragocenega časa z delom pri raznih prireditvah. Predsednik je med drugim tudi poudaril, da je zmotno misljenje tistih, ki v delavskem sportnem klubu s prezirno gledajo naše nogometaše, toda oni so ponosni baš na to, da so delavec. Razveseljivo je tudi dejstvo, da se zadnje čase Svobodini sportniki regrutirajo iz vrst mladih dijakov, tako da je v I. moštvu trenutno že 9 dijakov. Na koncu je pozival članstvo, naj se še z večjo ljubeznijo oklene svojega kluba in se bori za njegove barve na zelenem polju. Z zadovoljstvom je tudi ugotovil, da so le redki primeri, da igralci iz Svobode prestopajo v druge klube.

Nato je bil izvoljen novi odbor pod predsedstvom nenadomestljivega Jugovca Francana in podpredsednika Galofa Albina. Za tajnika je bil izvoljen g. Fain Ciril, za blagajnika Slaninik Viljem in za načelnika Kamnikar Viktor, odbor pa sestavljajo znani sportni delavci: Logar Stane, Kralj Ivan, Stanko Jurij, Illovar Ivan, Kalčić Franc, Tkalič Herman, Streleč Stane in Habibt Nace. Za častnega predsednika pa je bil ponovno izvoljen dr. Milan Korun.

Razpis

propagandnega atletskega tekmovanja po dolžnosti, ki ga priredi SK Planina dne 27. IV. t. l. v Ljubljani na stadionu ob Tyrševi cesti. Tekmovanje se prične ob 15. Pravo starta na tem tekmovanju imajo verificirani in neverificirani atleti klubov, članov SAZ v Ljubljani. Tekališče je dolgo 400 m, pokrito z ugaski in ima dva nedvigljena zavoja. Tekmuje se po pravilih in pravilnikih ASKJ v Zagrebu.

Prijave je treba poslati najkasneje do dne 25. t. m. opoldne na naslov: Fr. Jeglič, Ljubljana, Kongresni trg 2. Prijavnine in nagrad ni.

Sporod in vrstni red disciplin je naslednji: tek 100 m juniorji C in seniorji, met kroglice 7.25 seniorji, met kroglice 5 juniorji C in B, skok v višino, juniorji C in seniorji, met kopja 800 g juniorji C in seniorji, tek 1500 met seniorji, tek 1000 m juniorji C, skok v daljino juniorji C in seniorji.

Smučarski klub Ljubljana. Sestanek tekmovalec za alpsko kombinacijo bo v četrtek ob 19. v kavarni »Emonie«.

SK Mars. Danes od 15. dalje za vse igralce strogo obvezen trening; v petek ob 20. članski sestanek v gostilni Zajc. Prosim — vsi in točno! Načelnik.

SK Ljubljana. Danes naj pridejo vsi igralci liga kot rezervna na trening. V nedeljo igra liga moštvo z Jugoslavijo iz Zagreba. Rezervno moštvo igra predtekmo z Marsom. Juniorji igrajo popoldan na Mladiki prvenstveno tekmo z SK Moste. Danes vsi na trening igramo na dva gola. Načelnik.

Verjemite mi, s pomočjo tega recepta s smetano mleka so žene, stare povprečno 50 let, videti kakor da štejejo komaj 30 let.

Namažite se na mestu, označenim s strelico — potem pa po vsem licu in vratu.

Evo vam hitrega načina, da napravite gubasto, ohlapno in velo kožo spet svežo, čvrsto in mlado. Zmešajte enoto čiste mlečne smetane (očistene s pankrestinom) z enoto očistene oljčnega olja, potem zmešajte to z dvema enotama najfinijeje kreme. To bo takoj redilo Vašo kožo ter ji vrnilo mladostno svežost in lepoto v neverjetni meri. Neke slavna igralca se je poslužila tega recepta, da ohrani svoj mladostni videz in s 70 leti je še vedno igrala vloge mladih žena. To zmes vam lahko napravi tudi Vaš lekarnar, a pripravljane male količine je zelo draga. Krema Tokalon bele barve (ki ni mastna) vsebuje mlečno smetano očisteno in specialno pripravljeno, z očiščenim oljčnim oljem, da redi Vašo kožo. To je pravo hrebot za kčžo. Dobiva se v tubah po Din 15.— in 22.—. Uspešni rezultati so zajamčeni v vsakem primeru, ali pa se vam vrne dvojna kupna cena.

Naše gledališče

DRAMA Četrtek, 11.: Zupanova Micka, Varh. Red Četrtek. Petek, 12.: zaprtlo. Sobota, 13.: Asmodej. Red A.

Dve igri iz začetkov slovenske dramatike, ki osvajaata gledalca z vsebino, originalno govornico, dognanostjo sloga in igranjem, sta Linhartova »Zupanova Micka« in Smoletov »Varh«. V prvi igrajo Drenovec, Saričeva, Kralj, Cesar, Mira Danilova. Presetnik in Sever, v drugi Drenovec, Lipah, Sever, Brezigar, Levarjeva in Rakarjeva. »Zupanova Micka« je režiral dr. Kreft, »Varha« pa prof. Sest. Predstava drevi bo za red četrtek.

Zvonimir Rogoz, član Narodnega gledališča v Ljubljani in dolgoletni član prškega Narodnega divadla, je prispel predvečerajšnjim z brzovlakom iz Prage. Konec tega mesca bo gostoval v naslovni vlogi Shakespearjevega »Hamleta« in kot Bobek v Nestrojevih burki »Danes bomo tičič«. Ljubljansko občinstvo bo gotovo z veseljem pozdravilo priljubljene umetnika, ki je bil mnogo let nosilec repertoarja. Njegovi uspehi pri češkem gledališču in filmu pričajo o veliki umetniški potenci Zvonimirja Rogoza.

OPERA

Četrtek, 11.: Lucia di Lammermoor. Premierski abonma. Debut Sonje Ivančičeve in gostovanje tenorista Josipa Gostiča.

Petek, 12. ob 15.: Figarova svatba. Dijaška predstava. Izven Globoko znižane cene od 16 din navzdol.

Sobota, 13.: Gostovanje Comedie Française. Izven. Cena od 40 din navzdol.

Drevi bo debutirala v Donizettijevi »Luciji Lammermoorske« gđc. Sonja Ivančičeva, mlada, nadarjena pevka visokih glasovnih kvalitit, zaradi katerih bo njen odskri nastop vedno vzbudil široko pozornost. Edgarda bo pel kot gost Josip Gostič, sodelovali pa bodo še Anžlovar, Lupaša, Marček, Rakovec, Barbičeva. Glasbeno vodstvo bo imel A. Neffat. Za režijo in sceno pa je sprebrnel E. Frelih.

V petek popoldne se bo uprizorila kot dijaška predstava po globoko znižanih cenah izvrstna Mozartova opera »Figarova svatba«, ki predstavlja enega izmed največjih uspehov našega ansambla v tej sezoni. Posamezne, odlično podane partije pojo Betetto, Ribičeva, Vidaličeva, Janko, Heybalova, Kogejeva, Marček, Zupan, Poljanarjeva, Sladoljev in Orel. Režija je Debečeva. Dirigent dr. Švara.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE Sobota, 1